Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...С-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ай 1921 оной ...н 21-hээ гарана | № 152 (13866) | 1972 оной июниин 30, пятница | Сэн 2 мүнгэн

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседани июниин 28-да болоо. РСФСР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сессиин асуудалнууд заседани дээрэ хаража үзэгдөө.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум хадаа РСФСР-эй уhанай кодексын проектые бэлдэхэ талаар саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри тухай РСФСР-эй Верховно Соведэй байгаалиие хамгаалха талаар комиссиин түрүүлэгшэ Т. С. Сушковой мэдээсэлые шагнаа. Байгаалиие хамгаалха хуули гаргалгын дурадхалнуудые оруулха талаар, хүдөө ажахын, промышленностиин, транспортын ба хэлхеэ холбооной талаар, барилгын ба барилгын материалнуудай талаар, элүүрые хамгаалгын, социальна хангалгын ба спортын талаар, байрын-коммунальна ажахын ба hууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо талаар РСФСР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинууд горитой хүдэлмэри хэжэ.РСФСР-эй уhанай кодексын проектые бэлдэжэ дүүргээд, тэрэниие РСФСР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ ба баталамжада табина.

Мүн бусадшье асуудалнууд заседани дээрэ хаража үзэгдөө.

(ТАСС).

ЭКОНОМИКО ХҮГЖӨӨХЭ ...УХАЛЫН ШУХАЛА АРГА НҮХЭСЭЛ

РСФСР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сесси

...иин Ехэ ордон дээрэ Россин Федерациин ...лзана. РСФСР-эй наймадахи зарлалай ... Соведэй гурбадахи сесси эндэ июниин ...дэлмэрээ эхилбэ.

...хизаар, область ба автономито респуб...haa Москва ерэhэн арадай hунгамалнууд ... ба бүхы ороной экономикые саашаа...жөөхэ шухалын шухала асуудалнуудые ...элсэхын тула сугларhан байна. СССР-эй ...даhаар табин жэлэй ойе үргэнөөр тэм... тула бүхы совет арадай бэлдэжэ бай...амшаг үдэрнүүдтэ энэ сесси зарлагдаа.

...эй ЦК-гай майн Пленумэй (1972 он) ...ринүүдые, КПСС-эй XXIV съездын ха... гадаадын политическэ хараа шугам бэе...талаар партиин Центральна Комитедэй, Политбюрогой, КПСС-эй ЦК-гай Гене... секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй өөрынь ...э, тодорхой ажал ябуулгые Россин Федерациин партийна эдэбхитэдэй hаяын суглаанууд, тэрэшэлэн ороной бүхы ажалшад үнэн зүрхэнhөө hайшаан дэмжэhэн байна. Совет гүрэнэй гадаадын политикын, ленинскэ амгалан ёhоной политикын амжалтанууд манай Эхэ ороной эрхэтэн бүхэниие баясуулна, коммунизмын аша туhада, юhэдэхи табан жэлэй түсэбэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула эдэбхи хэшээлтэйгээр ажаллаха ябадалда бүхы совет зрадые зоригжуулна.

Үглөөнэй арбан час. Нүхэд Г. И. ВОРОНОВ, А. П. КИРИЛЕНКО, А. Н. КОСЫГИН, А. Я. ПЕЛЬШЕ, Н. В. ПОДГОРНЫЙ, Д. С. ПОЛЯНСКИЙ, М. А. СУСЛОВ, Ю. В. АНДРОПОВ, П. Н. ДЕМИЧЕВ, Б. Н. ПОНОМАРЕВ, М. С. СОЛОМЕНЦЕВ, Д. Ф. УСТИНОВ, И. В. КАПИТОНОВ болон К. Ф. КАТУШЕВЫЕ депутадууд ба айлшад удаан саг соо альга ташан угтаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ М. Д. МИЛЛИОНЩИКОВ сессиие нээбэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй сессинүүдэй хоорондохи үе соо наhа бараhан депутадууд А. В. Гоголевой, Ю. Ф. Драевай, Д. П. Клочковой дурасхаалые сугларагшад хүл дээрэ байжа ёhолоо.

Сессиин зүбшэхэ зүйл иимэ асуудалнуудтайгаар баталагдаба:

1. РСФСР-эй автомобильна харгынуудай барилга ба ашаглалга hайжаруулха хэмжээнүүд тухай.

2. РСФСР-эй уhанай кодексын проект тухай.

3. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталалга.

«РСФСР-эй автомобильна харгынуудай барилга ба ашаглалга hайжаруулха хэмжээнүүд тухай» РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, депутат В. А. ДЕМЧЕНКО элидхэл хээ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

Нүхэр Д. Ш. Фроловто Буряадай АССР-эй эрдэм наукын габьяата ажал ябуулагша гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

Арадай ажахыда дүршэл шадабаритай мэргэжэлтэдые бэлдэлгэдэ ехэ габьяатай байhанайнь, эрдэм-шэнжэлэлгын ба нийтын үрэ ехэтэй ажал ябуулга хэhэнэйнь түлөө Зүүн Сибириин технологическа институдай ректор, техническэ эрдэмэй кандидат нүхэр Дамнин Шагдурович **Фроловто Буряадай АССР-эй эрдэм наукын габьяата ажал ябуулагша** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной июниин 29.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

У К А З

Зүүн Сибириин технологическа институдай хүдэлмэрилэгшэдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Арадай ажахыда мэргэжэлтэдые бэлдэхэ хэрэгтэ амжалтануудые туйлаhанайнь, эрдэм-шэнжэлэлгын ба нийтын үрэ ехэтэй ажал ябуулга хэhэнэйнь түлөө эдэ нүхэдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Дырхеев Владимир Константиновичые — доцент, политэкономиин кафедрые даагша, экономикын эрдэмэй кандидат.

Жидяев Анатолий Ивановичые — машинануудай деталиин кафедрые даагша, техническэ эрдэмэй кандидат.

Колосов Алексей Ивановичые — машина бүтээлгын технологиин кафедрын доцент.

Михайлов Николай Александровичые — доцент, арhанай ба ангай арhанай технологиин кафедрые даагша, техническэ эрдэмэй кандидат.

Санжиева Мария Дугаровнае — доцент, үдэшын факультедэй декан.

Филиппов Пётр Родионовичые — доцент, физикын кафедрые даагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной июниин 29.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СТАРЕЙШИНЭНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

РСФСР-эй Верховно Соведэй старейшинэнүүдэй соведэй заседани 1972 оной июниин 28-да Кремль соо болоо.

Автономито республиканууд, хизаарнууд, областьнууд, Москва ба Ленинград городуудhаа hунгагдаhан РСФСР-эй Верховно Соведэй делегацинуудай түлөөлэгшэд РСФСР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сессиин зүбшэхэ зүйл ба хүдэлмэрилхэ гурим зүбшэн хэлсээ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ М. Д. Миллионщиков заседаниие хүтэлбэрилөө. Старейшинэнүүдэй соведэй хүдэлмэридэ РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов хабаадалсаа.

СССР-эй ГОСПЛАНДА УУЛЗАЛГА БОЛОБО

Кубын Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын Премьер-Министр нүхэр Фидель Кастро Рус июниин 28-да СССР-эй Госпланда ороhон байна.

Ороной экономикын хүгжэлтэ тухай, тусхайлбал, юhэдэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай, тэрэшэлэн СССР-эй арадай ажахые түсэблэлгын яажа эмхидхэгдэдэг тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ нүхэр Н. К. Байбаков хани халуунаар хэлэжэ үгэhэн байна.

(ТАСС).

КРЕМЛИИН СЪЕЗДНҮҮДЭЙ-ОРДОН СОО

Кубын Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын Премьер-Министр нүхэр Фидель Кастро Рус, тэрээнтэй суг ябалсаhан партийна ба гүрэнэй ажал ябуулагшад июниин 28-да Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо орожо, ССР Союзай Ехэ театрай ба Ленинградай Кировэй нэрэмжэтэ оперо ба баледэй театрай артистнуудай табиhан баледые хараа.

Кубын Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн ложо соо хүндэтэ айлшантай хамта КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, бусад тусхай тушаалта хүнүүд hуулсаа. (ТАСС).

СОЁЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ БҮХЭСОЮЗНА ЗҮБЛӨӨН

Соёл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна зүблөөн КПСС-эй ЦК-да болоод, июниин 28-да хүдэлмэрөө дүүргэбэ. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй, Совет Социалис Республикануудай Союзай 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан хэгдэхэ соёл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин асуудалнуудые зүблөөн хаража үзэhэн байна.

СССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойдо бэлдэлгэтэй холбоотой асуудалнуудаар зүблөөн дээрэ hанамжаяа мэдэлсэлгэ болоhон байна. Интернациональна ба патриотическа үзэлтэйгөөр ажалшадые хүмүүжүүлхэ, национализмын үлэгдэлнүүдтэй эсэргүүсэн тэмсэхэ талаар партийна организацинууд ехэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй.

Буржуазна үзэл бодолтой, хуушан ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдтэй тэмсэл саашадань шангадхаха, ажалшадые, илангаяа залуушуулые соёл сурталай-политическэ абари заншалай талаар хүмүүжүүлгые улам нарижуулан hайжаруулгын шухала байhан тухай үгэ хэлэгшэд тэмдэглэhэн байна.

Соёл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ, совет хүнүүдэй оюун бодолой эрилтэнүүдые хангалгада пропагандын зэбсэг хэрэгсэлнүүдэй, соёлой ба искусствын эмхи зургаануудай дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхэ шухала байhанда ехэ анхарал хандуулагдаа. Соёл сурталай хүдэлмэридэ бии байhан дутуу дунданууд, ажал хэрэгтэ шүүмжэлхы ёhоор хандаха шухала байhан тухай заагдаа. Хүгжэнги социализмын эрхэ байдалда тааруу, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэлгые бүри hайнаар хангахаар хэмжээндэ теоретическэ, пропагандистска, нийтэ-политическэ хүдэлмэриие, бүхы соёл сурталай ажал ябуулгые гаргаха зорилго табигдана гэжэ зүблөөн дээрэ хэлэгдэhэн байха юм.

П. Н. Демичев зүблөөн дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

Комсомолец Сергей Хромых Улаан-Үдын хоёрдохи ГПТУ дүүргээд, ЛВРЗ-дэ токарёор хүдэлнэ. Коммунис ажалай ударник Сергей Хромых ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, үдэрэйнгөө даабариие 150 процент дүүргэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу токарь Сергей Хромых.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

АХА ДҮҮГЭЙ, ХАНИ ХАЛУУН ОРШОН БАЙДАЛДА

...Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро Русай ...дэ КПСС-эй Центральна ..., СССР-эй Верховно Совет Президиум, СССР-эй правительство июниин 27-до Кремлиин Ехэ ордон соо обед хэбэ.

Тэрээнтэй сугтаа ябаhан Кубын партийна, гүрэнэй ажал ябуулагшад, Кубын Республикаhаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Рауль Гарсия Пелаес нүхэр Фидель Кастро Рустай хамта обед дээрэ байлсаа.

Совет талаhаа — нүхэд Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Е. Шелест, Ю. В. Андропов, Б. Н. Пономарёв, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев болон бусад тусхай тушаалтад эндэ байлсаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев үгэ хэлээ.

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭhЭН ҮГЭ

...тэ нүхэр Фидель Кастро! ...е, мүн Тантай хамта ...ерэhэн ханинараа — баа... Сүлөөтэ аралай түлөөлэг... ехэ баяр баясхалантайгаар ...мнабди. Кубын Республика ...хэ оронhоо олон мянгаад ...р холо, далайнууд болон ...дай саана байдаг. Гэбэшье ...т хүн бүхэнэй зүрхэ сэдь...тэ, үнэтэй юм. Таанадые ...ндэтэ айлшад болгожо ут...адаа, энэ шэнэ уулзалга... барисаанай холбоотой, ...гэн үзэл сурталтай, уг зо... манай партинуудай нэ... манай арадуудай хани ба...лам бүри бэхижүүлхэ бай... КПСС-эй Центральна Ко... СССР-эй Верховно Сове...зидиум, Совет правительст...н найдана.

...тэ ханинар, аха дүү Ку...бын революциин — Аме...бидэ түрүүшын социалис ...иин хэрэгтэ олон миллион ...бүридэhэн манай партиин. ...арадай инаг дуратайгаар ...ыень таанад hайн мэдэнэт. ...хэдэн үеын революцио...эй гайхамшаг заншалнууд ...мэдэдэгбди. Испан булим...дта эсэргүүгээр Хосе Мар...рматай хүтэлбэрилгэ до...hэн тэмсэл, американ им...мда эсэргүү тэмсэлэй ... Кубын пролетариадай ...ы тэмсэлнүүд, Монкадые ... зоригтойгоор добтолго, ...н» десант, Сьерра Маэст...hон түүхэтэ үйлэ хэрэг — ...дэ гансал Кубын түүхэдэ ... бэшэ.

... революци — эгээлэй ...йлэ хэрэг бэшэ. Дэлхэйн ...гын хүдэлөөнэй түүхэ-бэ...олотомо хуудаhанууд тэ... нягта холбоотой юм.

...лис шэнэ гүрэнэй — Ку...спубликын байгуулагда... жэлэй ойе Кубын арад, ...рээнтэй хамта Советскэ ... социализмын аха дүү оро... арадууд ойрын сагта тэм... Эдэ жэлнүүдэй турша соо болоhон революционно хубилалтанууд Кубын обществын түхэл шарайе эрид хубилгаа, хүдэлмэришэд, таряашад болон арадай интеллигенциин зохёохы бэлиг шадабаряа нээхэ арга олгоо. Экономико ба соёл культура хүгжөөхын тула, социализм байгуулгын шэнэ шатануудта гарахын тула бата найдамтай үндэhэ hуури байгуулагдажа байна.

Хүнгэхэн харгы зам революцида байдаггүй гэжэ өөhэдынгөө дүй дүршэлhөө мэдэнэбди. Хүдэлмэришэн ангиин ба тэрэнэй союзнигуудай гарта засагай ороhоной hүүлээр эхилдэг революционно хүдэлмэриин орёо хүшэр байhыень манай партиие байгуулагша, дэлхэйн пролетариадай агууехэ вождь В. И. Ленин нэгэнтэ бэшэ зааhан байгаа. Энэ хадаа общественые залан хүтэлбэрилхэ шэнэ гурим байгуулха, түсэбөөр ябуулагдадаг социалис ажахые хүгжөөхэ, экономико дээшэлүүлхэ, эдэ бүгэдын ашаар ажалша арадай ажабайдалые hайжаруулха хүдэлмэри болоно. Нийтын харилсаануудые үндэhөөрнь хубилгаха, шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ гээшэ арад зоной үдэр бүри эршэмтэйгээр ажаллаха, энээндэ сэдьхэл бодолоо, бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн зорюулха эрилтэ табидаг юм. Ангиин хүсэтэ дайсанда эсэргүүгээр эршэмтэй тэмсэл хэн, эдэ харюусалгата зорилгонуудые шиидхэхэ ушартай бологдодог, харин таанад эгээн хүсэтэй империалис гүрэндэ дүтэхэнэ байгаад, энээниие шиидхэнэлтэ.

Хэрбээ уласхоорондын оршон байдалhаа таhархайгаар, өөhэдөө эдэ бүхы бэрхэшээлнүүдые хараха болоо hаатнай, тэдэ дабагдашагүй мэтэ байха бшуу. Теэд хэрэг байдал тиимэ бэшэ, мүнөө хүн түрэлтэнэй хүгжэлтэдэ социализмын илан мандажа байhан үедэ социалис революци боложо, илалтаар дүүрэнэ. Социалис Куба гансаардаа бэшэ, тэрэ дэлхэйн социалис байгуулалтын таhаршагүй гол хубинь болоо. Уласхоорондын оршондо тэрэнэй аша туhые, аюулгүй байлгые имагтал Кубын Компартиин батаар бэелүүлдэг политика, революционно арадай баатаршалга найдамтайгаар хамгаална бэшэ, харин СССР, социалис хани харилсаата оронууд дэмжэн туhална. Иигэжэ нэгэнтэ бэшэ мэдүүлhэн байнабди, мүнөөдэр бүри харюусалгатайгаар дабтанабди.

Кубын арадта аха дүүгэй мэдэрэл талархалтай байhан тухайдаа хэлэхэдээ, энэмнай имагтал урин зулгы хүндэлэл, уян сэдьхэлhээ хандаhан ябадал бэшэ. Маанадта, совет коммунистнуудта, интернационализмын ленинскэ ёhо гуримуудта үндэhэлhэн хани барисаан хадаа бодото ябуулгатай, тодорхой hаналаа нэгэдэлгэтэй хододоо нягта холбоотой байгаа, хойшодоошье байха. Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тудам совет-кубын харилсаанууд улам бүри баян дэлгэр, бата бэхи болоно. Элдэб харилсан туhалалсалга хэгдэнэ. Тэрэниие саашадань хүгжөөжэ, шэнэ шатада гаргахаар бэлэнбди.

Ленинэй hургаал бүгэдэ нийтын шэнжэтэй, ёhотой революционер бүхэн тэрэниие хүтэлбэрилгэ болгохо зэргэтэй гэжэ Та, нүхэр Фидель, Владимир Ильич Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулжа үгэ хэлэхэдээ, тэмдэглээ hэн та.

Нээрээшье, ленинизм хадаа элдэб оронуудай хүдэлмэришэн ангиин, ажалшадай уг зорилго болон политикые тодорхойлдог, тэдэнэй тэмсэлдэ интернациональна шэнжэ олгодог үзэл сурталай үндэhэ hуури болоно. Тиимэhээ харилсан ажаллалга, бэе бэедээ туhалалсалга, социалис байгуулалтын дүй дүршэлөө саг үргэлжэ андалдан абалсажа байлга энэ агууехэ hургаалай сурталнуудые өөhэдынгөө оронуудай онсо шэнжэтэй байдалда тааралдуулан бэелүүлжэ байhан коммунистнуудта шухала хэрэгтэй.

Шэнэ байдал зохёон байгуулжа байhан хани барисаата хэдэн оронуудта айлшалан хүрэхэдөө, тэдэнэй арадуудай эршэтэ ажалай үрэ дүнгүүдые хараат. Европын социалис оронуудта социалис байгуулалтын баян, олон янзын ажал хэрэгүүдтэй танилсаат. Һүүлэй жэлнүүдтэ манайда, Советскэ Союзда, партиин XXIV съездын хараалhан түсэбүүдые бэелүүлхэдээ, манай арадай ямар асари ехэ зорилгонуудые шиидхэhыень хараха арга боломжо мүнөө таанадта олтогдобо гээшэ.

Хүндэтэ ханинар!

Манай революционно нийтэ хүдэлмэридэ үшөө олон хүндэ хүшэр асуудалнуудые шиидхэхэ байhанаа, бидэ, коммунистнууд, hайн мэдэнэбди. Гэбэшье дэлхэй дээрэ хүгжэжэ байhан революционно хубилалтанууд хүсэн түгэс гэжэ бидэ батаар этигэнхэйбди. Дэлхэйн социалис хани харилсаан, тэрэнэй политическэ, экономическа ба оборонно hүр хүсэнэй хурдан түргөөр хүгжэлтэ энээниие гэршэлнэ. Хүдэлмэришэн ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй дэлхэйн социалис байгуулалтатай нягта нэгэдэлтэйгээр тэмсэл хэлгэ энээнэй эшэ үндэhэн болоно.

КПСС-эй ЦК, Совет правительство уласхоорондын үйлэ хэрэгүүдтэ ленинскэ хараа шугамые залан сэхээр бэелүүлхэдээ, социалис оронуудай харилсан туhалалсалгые али бүхы талаарнь хүгжөөхэ, хани барисаан болон аха дүүгэй холбоое бэхижүүлхэ гээшэ түбхын түрүүшын зорилго гэжэ тоолоно. Социалис хани харилсаан хадаа империализмда эсэргүү тэмсэл хэдэг гол хүсэн, эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын түшэг тулгуури мүн.

Хүн түрэлтэнэй гэрэлтэ hайхан ерээдүйн түлөө мүнөө бүхы оронуудта олон миллион тэмсэлшэд революци хэжэ, обществоёо шэнэдхэн хубилгаха замда гарана. Уласхоорондын хүдэлмэришэн анги, дэлхэйн коммунис хүдэлөөн тэдэнэй манлайда ябана.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

ШАЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ?

...АЙШАЛАЛГЫН ПУНКТНУУДААР ЯБАХАДА...

...бликымнай аймагууд...иной нооhо хайшалха ...ри эхилбэ. Һаяхан би... Мухар-Шэбэрэй аймагай ..., «Искра» колхозууд... шухала хүдэлмэриин ...элэдхэлтэйгээр эхилээд ...е шалгабабди.

...на» колхозой түбтэ ...дэhэн хайшалалгын ... 20 машинка хүдэл...р түхеэрэгдэнхэй. Хо... хэбтүүлхэ наар, нооhо ... пресс, мүн нооhоной ... тодорхойлхо лабора...риин. Тус пункт дээрэ ...аладчик, хоёр то...н хүдэлхэ. Гэрэй ... эхэнэрнүүд, механи...уд хони хайшалха байна. Колхозой зоотехник-селекционер Галина Черных хайшалагдаhан нооhоной шанар шалгаха, Татьяна Батева нооhо тэмдэглэхэ юм. Пунктые даагшаар үнинэй механизатор, эмхидхэхы баян дүршэлтэй Д. М. Полянский томилогдонхой. Гэбэшье машинкануудай жэжэ детальнууд, оньhон түхеэрэлгэнүүдэй хэрэгсэлнүүд, зайн гал дамжуулха кабель дуталдана.

Тус ажахыда байгша ондо 6.500 хонин, тэрэ тоодо 1.500 хурьган хайшалагдаха юм. Үнгэрhэн жэлдэ эндэ хонин бүриhөө дунда зэргээр 3 килограмм нооhон хайшалагдаhан. Энэ хэмжээнhээ бага бэшые мүнөөшье жэлдэ абахаар эндэхид шиидэнхэй. Энэнь 160 центнер болоно. Тэрэнэйнгээ 40 центнерые байгша оной түрүүшын хахадта гүрэндөө худалдахаар «Родина» колхоз түсэблэнэ.

Графигай ёhоор түрүүшын ээлжээндэ ахалагша хонишон Г. В. Ивановой 756 толгой эрье хонин хайшалагдахаяа иишэ асарагдаа. Зүгөөр хонидой нооhоной hайса хөөрөөгүй дээрэhээ энэ отара хайшалалгын пунктда оруулагдаадүй байба. Иимэ ушар байдалhаа хони хайшалалга хойшолхо баатай болоно.

Энэ ажахытай хүршэ оршодог «Искра» колхоздо Буфер гэжэ газарта хайшалалгын томодхогдоhон пункт түхеэрэгдээ. Эндэ дүрбэн тошыло тодхогдонхой, харин 48 электрохайшануудай нэгэнииньшье бэлэн болгогдоогүй байба. Мүн нооhо дараха хоёр пресс зайн галай утаhантай холбогдоогүй байна. Хуушан машинкануудые заhабарилха гэхэдэ, запчастьнууд дуталдана. Электро-хайшануудай шүдэ хурсадхаха тусгаар порошок 50 килограммай орондо оройдоол 30 килограмм асарагдаhхай. Зүгөөр хонидые хэбтүүлжэ хайшалха наар, хайшалагдаhан хонидые оруулха хашаа гэхэ мэтэ заhабарилагдаhан, тааруулан түхеэрэгдэhэн байна. Хонидой нооhо хайшалха бүхы хүдэлмэриие отделениин мэргэжэлтэ Г. С. Мальцев хүтэлбэрилнэ. Мүн П. Ф. Ерофеев, Ф. С. Дульяникова гэгшэд нооhо илгажа тушааха уялгатай. Тэдэнэр аймагай түб тосхондо хоёр долоон хоногой туршада тусгаар курс гараа юм. Тиихэдэ Г. Д. Крылова гурбадахи жэлээ эндэ лаборанткаар хүдэлхэеэ байна.

Хайшалагшадай социалис мүрысөөнэй гурим колхозой правлени ба парткомой хамтын заседани дээрэ hаяхан баталагдаа. Тэндэ иигэжэ хэлэгдэнэ: нэгэ центнер нооhо хайшалбал, 6 түхэриг 50 мүнгэ, харин нэгэ толгой хониной нооhо үлүү хайшалhанай түлөө 5 мүнгэн нэмэгдэжэ түлэгдэхэ юм. Хони хайшалалгын үе соо түрүү hуури эзэлhэн хүн 75 түхэригөөр, хоёрдохи hуури — 50 түхэригөөр, гурбадахи hуурида гарагша 30 түхэригөөр шагнагдаха.

Мүнөө жэл «Искра» колхоз 14.600 эрье хониной, тэрэ тоодо 1.400 хурьганай нооhо хайшалха. Хонид хайшалагдаhанай удаа дары угаагдаха. Зүгөөр Д. Красиковай даадаг эхэ хонидой отара үбэлэйнгөө «нэхыhээ» hалгаагдахаяа Буферай хайшалалгын пунктда асарагдаха аад, эндэ ехэ дутагдалнуудай байhан дээрэhээ ерээгүй. Мүн хонидой нооhоншье хүсэд хөөрөөгүй байна.

— Манай хайшалагшад үдэртөө 1300 толгой гэхэ гү, али хоёр отара гаргажа байхаар хараална. Тиигэжэ «сагаан алта» суглуулгын хүдэлмэриие 10—12 үдэртэ дүүргэхэ гэhэн зорилготой. Үглөөнэй 8 часhаа үдэшын 5 час болотор хони хайшалалгын хүдэлмэри үргэлжэлхэ. Тиихэдэ эндэ үдын хоол бэлдэгдэжэ байха, — гээд тус пунктые даагша хэлэнэ. Эндэ хамта дээрэ 85 хүн хүдэлхэ юм. Тэрэ тоодо гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, нютагай дунда hургуулиин ахалагша классуудай hурагшад хонидой нооhо хайшалха юм. Тиихэдэ арадай хиналтын бүлэгэй пост ба партийна бүлэг хайшалагшадай хүдэлмэриие хинан шалгажа байха.

«Искра» колхозой хүтэлбэрилэгшэд дээрэ дурсагдаhан дутуу дундануудые усадхаха талаар дары түргэн хэмжээ абажа, «сагаан алта» суглуулгые богони болзорто hайн шанартайгаар үнгэргэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Шалгалтада хабаадагшад:

С. ФИЛАТОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай госсельтехнадзорой ахалагша инженер;
В. ШИРДАРМАЕВ,
«ЛЕНИНЭЙ ЗАМ» газетын корр.
Б. БАДМАЕВ,
манай корр.

АХА ДҮҮГЭЙ, ХАНИ ХАЛУУН ОРШОН БАЙДАЛДА

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ

Мүнөөнэй оршон байдалые бодолтойгоор, ёһо руунь сэгнэнэбди. Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулгада амжалтануудай туйлагдажа байгаашье һаань, эб найрамдалай, национальна ба социальна сүлөөрэлгын хэрэгэй дайсадта эсэргүүгээр хүндэ хүшэр тэмсэл үшөө хэхэ байнабди. Империализмын арад зондо харша шэнжэ шанарые ба тэрэнэй эзэрхэг түримхэй һанаашалгануудые марксист-ленинецүүд огто дэмжэдэггүй.

Эрхэ сүлөөтэйнгөө, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө Вьетнамай баатарлиг арадай, Лаосой ба Камбоджын арадуудай тэмсэжэ байһан Зүүн-Урда Азида дайнай дүлэн соробхилжо байһаар. Американ эзэрхэг түримхэй ябуулгые эрид шангаар шүүмжэлнэбди. ДРВ-гэй портнуудые хүреэлхэ, арадай ажахын барилгануудые, зам харилсаанай харгынуудые, һуурин тосхонуудые бомбодолгоёо бүри үргэдхэхэ талаар США-гай зүгһөө һүүлэй үедэ абтаһан хэмжээнүүдые эрид шууд шүүмжэлнэбди. Америкын Холбоото Штадуудай дайе улам һүжэрөөлгэдэ эсэргүү тэмсэлдэ вьетнам ханинарайнгаа туйлаһан амжалтануудые амаршалнабди. США-гай сэрэгүүдые ба тэдэнэй союзнигуудые Урда Вьетнамһаа бүрин гаргахын түлөө, газаа талаһаа ямаршье хамааралсалгагүйгөөр үн[illegible] зүб политическэ ёһоор гури[illegible]шуулхын түлөө тэмсэнэбди. Вьетнамай Демократическа Республикын, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын, Камбоджын Национальна нэгэдэмэл фронтын, Лаосой Патриотическа фронтын гаргаһан дурадхалнууд аша үрэтэй. Таарамжатай хэлсээнүүдые хэхэ, политическэ ёһоор гуримшуулха үндэһэ һуури болоно гэжэ бидэ тоолонобди. Энэ асуудал тушаа Советскэ Союзай хараа бодол эли, хубилашагүй. Тэдэнэй үнэн хэрэгэй илалта туйлатар вьетнам арадта дэмжэлгэ, али бүхы туһаламжа үзүүлгэеэ үргэлжүүлхэбди.

Дүтын Зүүн зүгтэ орёо хүшэр, аюултай байдал оршожо байһаар. Араб газар нютагуудые табан жэлһээ үлүүтэй саг соо эзэмдэжэ байһан Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүл булимтархы политикаяа бэелүүлнэ. Эндэхи оршон байдалые һуларуулха шухала. Эзэрхэг түримхэйшүүлэй сэрэгүүдые гаргахэ тухай араб гүрэнүүдэй үнэн зүб эрилтэнүүдэй үндэһөөр, Аюлгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 2-то абаһан резолюцие дүүргэһэнэй ашаар энэ туйлагдажа шадахаа, туйлагдахашье ёһотой.

Индохитадтахи, Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу байдалые эбэй ёһоор гуримшуулан заһаруулхые туйлаха гээшэ бүхы дэлхэй дээрэхи түгшүүрилые һуларуулгын асуудалнуудтай таһаршагүй нягта холбоотой мүнөө үеын шухалын шухала зорилго болоно.

Ямаршье түхэлэй колониальна ба шэнэ янзын колониальна дарлалтада эсэргүүсэн, хуби заяагаа өөһэдөө шиидхэхэ нангин эрхын түлөө бүхы түбинүүдэй арадуудай хэдэг тэмсэлые Советскэ Социализмын аха дүү оронуудтай ахмта дэмжэдэг байна.

Мүнөө үе сагай социальна тулалдаануудта эдэбхитэйгээр хабаадаха зуураа, бүхы социалис оронуудай, мүнөө үе сагай бүхы революционно хүсэнүүдэй аша туһада зорюулан манай нүлөөс, манай бодото нэрэ хүндые хэрэглэхые бидэнэр эрмэлзэнэбди. Арадуудай хүсэл эрмэлзэлгын ёһоор дэлхэйн дайнай аюулда эсэргүүгээр тэмсэхэ, социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байлгые батадхахын түлөө удаа дараагаар алхам хэхэ, арсалдаата асуудалнуудые хэлсээнүүдые хэжэ шиидхэхэ зам бэдэрхэ гээшэ уялгамнай болоно гэжэ коммунистнууд тоолодог. Хүн түрэлтэнэй ерээдүйн үнэхөөрөөл амгалан тайбан байхын тулада бидэнэр бүхы юумэ хэнэбди!

Уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ һүүлэй жэлнүүдтэ горитой үрэ дүнгүүд туйлагдаа. Францитай, Европын бусад хэдэн капиталис гүрэнүүдтэй маанадай байгуулһан харилсаа холбоон амжалтатайгаар хүгжэжэ байнхай. ФРГ-тэй Советскэ Союзай ба Польшын баталһан договорнуудай хүсэндөө орохоной һүүлээр Европодо эб найрамдал бэхижүүлхэ шэнэ арга боломжонууд нээгдээ. Хилэнүүдэй ойроо хүртэшэгүй байха гол ёһонуудые лаблаһан, хүсэ хэрэглэлгэһээ гү, али хүсэ хэрэглэхэ заналтаһаа арсаһан ушар— эдэ бүгэдэ бүхы дэлхэй дээрэхи политическэ оршон байдалда таарууу нүлөө үзүүлнэ.

Имагтал иимэ хараа бодолтойгоор — бүхы оронууд болон арадуудай тэгшэ эрхые мэдэрхэ ба бодото хүсэл эрмэлзэлгыень хүндэлхэ ябадалда үндэһэлэн, гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһонуудые батадхаха хараа бодолтойгоор совет-американ дээдэ тушаалтадай хэлсээндэ бидэнэр хандаһан байнабди. Манай һанамжын ёһоор эдэ хэлсээнүүдэй дүнгүүд дэлхэй дээрэхи хэрэгүүдэй бодото байдалыень харуулна. Эдэ хэлсээнүүд бүгэдэ ниитын эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай аша туһада, бүхы оронуудай арадуудай аша туһада тааралдана. Мүнөө баталгадаһан шухала хэлсээнүүдые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэй гээшэ.

Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гол ёһонуудые батадхаха оролдолго гаргахадаа, энэ шухала хэрэгтэ туйлагдаһан амжалтанууд соёл сурталай тэмсэлые һуларуулха арга боломжо оройдоошье олгоногүй гэжэ бидэнэр ойлгонобди. Харин энэ тэмсэлэй улам шангадаха, хоёр социальна байгуулалтын зүрилдөө зүршэлдөөнэй бүри хурса түхэл янза болохо байһые угтахаар бэлэн байха хэрэгтэй. Энэ зүрилдөө зүршэлдөөндэ булиха байһандаа маанад һэжэглэнэгүйбди, юуб гэхэдэ түүхын үнэн зүб ушарнууд, ниитын хүгжэлтын жама ёһонууд манай талада байна бшуу!

Нүхэдүүд, манай партиин гадаадын политическэ хараа шэглэл тэрэнэй XXIV съездээр тодорхойлогдоо һэн. Энэ хараа шэглэл коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Москвада 1969 ондо болоһон уласхоорондын зүблөөнэй табиһан зорилгонуудта хүсэдөөр тааралдана гэжэ онсолон тэмдэглэхые хүсэнэб.

Дэлхэйн хэрэгүүдтэ али нэгэн гүрэнэй дүүргэдэг үүргэ тухай һүүлэй үедэ олоор хэлэгдэдэг болоо. «Түгэлдэр ехэ гүрэнүүд» гэһэн терминшье бии болоо. Оронуудай хоорондохи ангиин илгаануудые балартуулгатай бидэнэр эсэргүүсэн тэмсэдэг байнабди. Советскэ Союз — үнэхөөрөөл агууехэ ба хүсэн түгэлдэр гүрэн, зүгөөр ангиин тала хараһан социалис ёһоной гадаадын политика бэелүүлдэг социалис гүрэн хамагай түрүүндэ болоно. «Ехэ» гү, али «бага» гүрэнүүдэй политикые бэшэ, харин мүн лэ иимэ политикые социализмын хүсые бэхижүүлхын түлөө тэмсэхэдээ, бүхы арадуудай сүлөөтэй ба бэеэ даанхай байдалтай байха тэгшэ эрхын, амгалан ажалай түлөө уласхоорондын оршондо нягта холбоотойгоор ябуулга хэдэг бусад социалис оронууд бэелүүлдэг байха юм.

Хүндэтэ нүхэр Фидель!

Танай аяншалжа ерэлгые, эхилээд байһан хэлсээнүүдые бидэнэр ехэ удха шанартай гэжэ тоолонобди гээд үшөө дахин онсолон тэмдэглэхые хүсэнэб. Бүхы асуудалнуудаар һанамжаяа һайса мэдэлсэхэ, совет-кубын харилсаануудые саашадзнь али бүхы талаарнь хүгжөөхэ зам хамтадаа хараалха арга боломжотой байһандаа бидэнэр үнэн зүрхэнһөө баясанабди. Тантай маанадай уулзалга хамтын революционно хүдэлмэридэ манай партинууд болон арадуудые бүри нягтаар жагсааха гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Мүнөө энэ ушарые хэрэглэн. Ленинэй орденоор шагнагдаһантайтнай дашарамдуулан, Танине эндэ байһан бүхы хүнүүдэй зүгһөө үшөө дахин халуунаар амаршалхыемни зүбшөөгыт. Аха дүү Кубын хүтэлбэрилэгшэ, манай ороной үнэн сэхэ хани, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша байһан танай габьяае энэ хайрат манай парти, совет арад тэмдэглэнэ.

Аха дүү оронуудта ябахадаа манай коммунистнуудай, ажалшадай танине эгээн лэ хани халуунаар угтаһые тэмдэглэхэдэ, маанадта аятай байна. Мүн лэ иимэ халуунаар ба хани ёһоор совет газар дээрэ уггагдажа байһанаа Та мэдэрнэ ёһотойт гэжэ найданаб.

— Нүхэр Фидель Кастрын элүүр мэндэ ябахын түлөө, Кубын бүхы ханинарай элүүр мэндэ ябахын ба амжалтануудые туйлахын түлөө!

— Коммунис партиин ба Революционно правительствын хүтэлбэреэр социализм байгуулжа байһан баатарлиг Кубын арадай түлөө!

— Социалис интернационализмын агууехэ гол ёһонуудта үндэһэлэн, Советскэ Союзай ба Кубын Республикын хани барисаан, али бүхы талын харилсаа холбоон бэхижэжэ байг лэ!

Һүүлээрнь Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын революционно правительствын Премьер-министр Фидель Кастро Рус үгэ хэлэ[illegible]

Нүхэр Фидель Кастро Русай хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Брежнев!

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой хүндэтэ нүхэд, гэшүүд!

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын хүндэтэ нүхэд, гэшүүд!

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын үмэнэһөө нүхэр Л. И. Брежневэй манай делегацида, манай парти болон манай арадта зорюулжа, һаналаа нэгэдэлгын мэнэ һаяхан хэлэһэн аха дүүгэй хани халуун үгэнүүдэйнь түлөө бидэ гүнзэгы баяр баясхалан хүргэнэбди.

Хэдэн мянгаад жэлэй туршада хүн түрэлтэн ангита обществоһоо бэшэ ондоо общество мэдэхэгүй байгаа. Мүлжэгшэд болон мүлжэгдэгшэд боложо хубаардаг зэбүүрхэмэ муухай дэлхэйһээ ондоо дэлхэйе хүн мэдэхэгүй байһан юм. Мүлжэгшэ үсөөхэн хүнүүдэй дарлалта доро богоолнууд, үгытэй ядуу зон, крепостной таряашад, тулюур туйган гар дархашуул, таряашад, пролетаринар хүдэлдэг, зободог һэн. Хүн түрэлтэнэй обществын хүгжэлтын үедэ эдэ үсөөхэн дарлагша бэе бэеэ һэлгэдэг байһан.

Түүхын гашуудалта зам дээрэ далагданги үгытэйшүүлэй тоо томшогүй олон үетэн хүлһэ, шуһаа адхаһан байдаг. Хүн түрэлтэнэй энэ түүхэ хадаа зайлашагүй хуули ёһоор хүгжэжэ, тусхай материальна эрхэ байдал байгуулаад, хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадалые эсэслэн үгы хэхэ үүргэтэй ниитын ангиие бии болгоо, обществын ажабайдалые хүтэлхэ хуули ёһонуудые шудалха ба нээхэ ябадалда эгээл гэгээн ухаатанай политическэ сэсэн бодолые зорюулһан байгаа. Маркс ба Энгельс эдэ хуули ёһонуудые шудалаад, тэдэнэй үндэһөөр пролетариадай сэсэ мэргэн һургаал зохёоһон юм. Энэ анги хадаа түүхын хүгжэлтые хубилгаха үүргэтэй байгаа. Ленин энэ һургаалые улам хүгжөөгөөд, бодото байдал дээрэ сэсэ мэргэнээр хэрэглэһэн байна. Ленинэй болон тэрэнэй байгуулһан партиин хүтэлбэри доро дарлагданги таряашадтай хамта Россин хүдэлмэришэн анги анха түрүүшын социалис революци бэелүүлээд, тэрээнтэй хамта хүн түрэлтэнэй хүгжэлтын ута удаан, хүндэ бэрхэшээлтэй ба хатуу шанга хүгжэлтэдэ эгээл гүн ехэ социальна хубилалта хээ бшуу. Марксын хэлэһэнэй ёһоор, хүн түрэлтэнэй түүхын урда тээхи үедэ эсэс табигдаһан байгаа, тингэжэ тэрэнэй бодото түүхэнь эхилээ һэн. Октябриин революциин, ородой хүдэлмэришэн ангиин, Ленинэй болон тэрэнэй байгуулһан большевик партиин дүүргэһэн үүргэ иимэ байһан.

Хүн түрэлтэнэй ажабайдалда үнгэрһэн сагай нэгэшье үдэр, нэгэшье баримта, нэгэшье хүн, нэгэшье үйлэ хэрэг энээнһээ ехэ нүлөөтэй байгаагүй. Гэбэшье Октябрь хадаа туйлай ехэ хүшэр хүндэ замай имагтал эхиниинь байһан: баатарлиг Парижай коммуные зэрлиг муухайгаар дараха үедэ үзэгдэһэндэ адляар капиталис гүрэнүүд тиимэ галзуу нэтэрүүгээр, ангиин тон ехэ зэбүүрхэлтэйгээр Россида эсэргүү сэрэгэй добтолго эхилээ һэм шуу. Революцие бута дарахын тулада Англиин, Франциин, Японой, Америкын империалистнууд болон бусад хархис этэгээдүүд өөһэдынгөө сэрэгүүдые эльгээһэн байгаа. Тиихэдэнь Ленинэй хүтэлбэри доро Россин хүдэлмэришэд, таряашад али бүхы талаһаа хэлэшэгүй ехээр хашагдажа байһан һаяхан мүндэлһэн гүрэнөө баатарлигаар хамгаалха баатай болоо бэлэй.

Ленинэй бэелүүлһэн хүтэлбэри, коммунистнуудай, хүдэлмэришэд, таряашадай жэшээлэшэгүй баатаршалга тиихэдэ революцие аршалан абарһан байгаа. Зүгөөр империалис дайнай үедэ ушаруулагдаһан һандарал хохидол дээрэ харин булимтарагшадай болон тэдэнэй туһамаршадай сэрэгүүдэй хэһэн һандарал хооһорол нэмээ һэн. Бүрин һандаргагдаһан, арга шадалгүй болоһон, зүг бүхэнһөө хүреэлэгдэһэн орон дотор социализм байгуулагдажа эхилээ бэлэй. Энэ ушар бүришье һаа ехэ нэтэрүү, баатарлиг хүсэлэл оролдолго гаргаха эрилтэ табяа һэн.

Дайнай һүүлээрхи тэрэ үедэ империалистнуудай бүхы политикань СССР-ые тойруулан ябуулагдадаг, СССР-тэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэдэг байгаа. Коммунизмда эсэргүү тэмсэл хэхын тулада фашизм бии болоһон юм. СССР-тэ эсэргүүгээр Гитлер шэглүүлэгдэһэн, дэмжэгдэһэн, зэбсэгжүүлэгдэһэн байгаа. Мюнхен, фашизмын үмэнэ буржуазна правительствануудай диилдэһэнээ мэдэрэлгэ бусад капиталис гүрэнүүдэй урбаһан дээрэһээ Чехословакие бутаргаан һалгаалга, эзэмдэлгэ, эдэ бүхы бузар бузагай политика хадаа Советскэ Союзда буржуазин зэбүүрхэлээр зоригжуулагдадаг байгаа. Нимэ байдалай алгасагүй урэ дүнгынь дэлхэйн хоёрдохи дайн ба совет арадта эсэргүү гитлеровскэ эзэрхэг түримхэй ябуулга болоо һэн.

Дэлхэй дээрэхи анха түрүүшын социалис гүрэнөө аршалан хамгаалхын тулада, фашизмые үгы хэхын тулада өөрынгөө 20 миллион хүбүүдэй ами наһые үгэһэн арадта хүн түрэлтэн хэтэ мүнхэдөө баяр баясхалан хүргэжэ байха ёһотой. Фашизмтай хэхэ тэмсэлдэ ороноо бэлэдхэһэн табан жэлэй түсэбүүд, дайнай түлэг дундаа боложо байха үедэ оборонно промышленностиин ехэнхи хубиие нүүлгэһэн ушар, Ленинградые, Москвае, Сталинградые, Кавказые, Севастополиие баатарлигаар хамгаалга, Курск шадар болоһон агууехэ тулалдаан болон Берлиниие дайлан абалгаар, Европын олон тоото дарлагданги арадуудые сүлөөрэлгөөр дүүрэһэн шуурган шэнги шанга добтолго, — эдэ бүгэдэ баатаршалга мүн, тэрэниие дэлхэй хэзээдэшье мартахагүйл.

Социалис Берлиндэ, Прагада, Братиславада манай делегаци эдэ газарнуудта болоһон дайн байлдаанда унаһан совет солдадуудай хүүрнүүдтэ ошоһон, тэдэнэй дурасхаалые хүндэлһэн байна. Танай баатарлиг арадай хүбүүдэй хайрагамтүйгөөр шуһаяа адхаруулаагүй тиимэ город, тосхон гү, али дэрээбэн Румынида, Венгридэ, Польшодо, Чехословакида гү, али ГДР-тэ үгы юм. Фашизмын үхэлтэ аюулһаа дэлхэйе сүлөөлхын түлөө хэһэн тэмсэлдэ тэрэнэй оруулһан туйлай ехэ хубита иимэл байгаа. Тиигээд лэ дахинаа, энэ удаа хэдэ хэдэн оронуудта, социализм хадаа дайнай һүүлээрхи һандарал, үнэһэн тоборог ба дайн байлдаанай болоһон газар дээрэ һэргээн бодхоогдохо баатан болоһон юм. Тиигээд дахинаа империалистнууд, энэ удаа США түрүүтэй империалистнууд СССР болон бусад социалис оронуудые хүреэлһэн, экономическа хашалта эмхидхэһэн байгаа. Эзэрхэг түримхэй зорилгоор НАТО, СЕАТО, СЕНТО болон бусад сэрэгэй хэлсээнүүд баталагдаа һэн. СССР болон бусад социалис оронуудые тойруулан хэдэн зуугаад сэрэгэй баазанууд байгуулагдаһан байгаа. Империалистнууд атомна буу зэбсэгые онсо эрхэдэ абаһан юм. Тэдэнэй гарта дэлхэйн бүхы алтан ороһон, дэлхэйн байгаалиин нөөсэнүүдэй ехэнхи хубинь, мүн дайн дайраадагүй шахуу промышленностинь тэдэнэй хиналтада ороһон байгаа. Дайнай һүүлээрхи үедэ социалис лагерь болон революционно хүдэлөөндэ орходоо тэдэнэй булюу байһаниинь иимэ байгаа.

Эгээл хатуу шэрүүн империалис болон колониальна дарлалта доро байһан хэдэн арбаад оронуудай бэеэ даанхай болоод, һүүлшын 27 жэлэй турша соо амжаһан туйлалтануud юу харуулнаб гэхэдэ. Октябриин революциин эхи табиһан шэнэдхэн хубилалтануудай замые хаажа болохогүй юм.

Мүнөөдэрэй дэлхэйн политическэ картанууд 30 жэлэй урда тээ байһан картануудта орходоо, тэндэ туйлай ехэ колониальна империнүүдэй байһанайхида орходоо ташха ондоо болонхой.

Америкын империализмын экономическа ба политическэ бүрин хиналта доро байдаг Латиин Америкын бусад оронууд шэнги байһан аад, манай орон энэ дарлалтые үгы хээд, революци бэелүүлһэн, Америкэ түби дээрэ эгээл түрүүшын социалис гүрэниие байгуулһан, Атлантическа океанай нүгөө бэедэ марксизм-ленинизмын илалта түгэс тугые анха түрүүн намилзуулһан байна.

Марксын, Энгельсэй ба Ленинэй гол ёһонуудые, мүн үзэл сурталые хэлбэришэгүйгөөр ажабайдал дээрэ бэелүүлһэн ушар бидэниие илалтада хүргөө, энэ илалтаяа батадхан бэхижүүхэдэмнай туһалаа. Империалис, үзэл сурталай талаар Куба руу нэбтэрэн орохо гэһэн бүхы һэдэлгэнүүд марксизм-ленинизмын манай арадта олгоһон революционно бата бэхи ушар ёһо мэдэлгээр үй бута сохигдоо.

Кубада экономическа талаар хэрзэгы шэрүүн хашалта хэлгэ, иимэ хашалта мүнөөдэр хүрэтэр үзэгдэдэг, эгээл элдэб янзын түхэлэй һүйдхэлтэ ябуулга, туһамаршадай добтолго ба сэрэгэй эзэрхэг түримхэй заналта — эдэ бүгэдые манай орон дабажа гараа. Гэбэшье энэ тэмсэлдээ бидэ гансаардаагүйбди. Гол түлэб Советскэ Союз, тэрэшэлэн өөһэдынгөө арга боломжын зэргээр бусад социалис оронууд бидэндэ буу зэбсэг эльгээдэг, техническэ ба экономическа туһаламжа хүргэдэг байгаа. Кубын арадай дура зоригые үлэсхэлэн хооһон байдалай ашаар һута дараха гэһэн империалистнуудай зорилгые буруутуулхын тулада энэ туһаламжа хэрэгтэй байһан юм.

Революционно үзэл сурталай нэрэ хүндэнь мүнөө бүри ехэ болоно. Энэ үзэл суртал гансашье Латиин Америкын арадуудай дунда дэлгэрнэ бэшэ, мүн өөрынь Америкын общество дотор дэлгэрнэ.

Дайнай һүүлээр хүшэр хүндэ эрхэ байдалай тохёолдобошье, социалис оронуудай экономико һүүлшын 25 жэлэй турша соо илангаяа ехэ амжалтануудые туйлаа. Совет эрдэм, техникын үзэгдөөгүй ехэ туйлалтануудай ашаар дэлхэйн оршондохи хүсэнүүдэй тэнсүүри социализмын аша туһада эрид ехээр хубилаа.

СССР-эй түгэлдэр хүсэнэй ургалта хадаа империализмын авантюрис, сэрэгэй эзэрхэг түримхэй политикын зам дээрэ бата бэхи бэрхэшээл тохёолдуулна. Энэ хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ шиидхэхы баримта байгаа, мүн һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд ехэ амжалтануудые туйлаха, Европодохи мүнөөнэй хилэнүүдые мэдэрхэ, хүсэ хэрэглэлгэһээ арсаха, дэлхэйн энэ райондо дайнай аюулые һуларуулха, тэрэшэлэн аюултүйн байдалай асуудалаар Европын зүблөө үнгэргэхэ гэһэн хүсэлэл оролдолгодо туһалһан баримта байгаа.

Империализм горитой буулта хэхэ баатай болоо. Манай парти хадаа эб найрамдал аршалан хамгаалха, термоядерна дайнай үхэлтэ аюулые һэргылхэ тушаа Советскэ Союзай гаргадаг хүсэлэл оролдолгые дэмжэдэг.

Эбэй ёһоор зэргэ оршохо гэһэн гол ёһые бэелүүлгэ, мүн энэ зам дээрэ туйлагдаһан амжалтанууд хадаа үзэл сурталай тэмсэлые һуларуулха гэһэн удхатай бэшэ, энэ тэмсэл хоёр социальна байгуулалтын хоорондохи тэмсэлэй үедэ бүри ехээр шангадаха гэһэн танай хэлэһэн үгэнүүдые, нүхэр Брежнев бидэ бүрин зүбшөөнэбди. Политическэ энэ тэмсэлэй үедэ уласхоорондын жандарм байһан үүргэеэ дүүргэхэ зуураа, империализм хадаа харгынгаа мухардаһан газартал гэдэргээ сухарихa байха, аргатай байһан газартаа сохилто хэхые эрмэлзэхэ байха.

Хэлэһэн үгэ соогоо танай тэмдэглэһэнэй ёһоор, Индохитадта дайнай дүлэн үшөөл соробхилжо байһаар. Вьетнам тушаа танай хэһэн мэдүүлгые, тэрэшэлэн Советскэ Союз баатарлиг вьетнам арадта, тэрэнэй үнэн зүб хэрэгэйнгээ илалта туйлатар тэмсэхэдэнь али бүхы шухала туһаламжа, дэмжэлгэ саашадаашье үзүүлхэ байха гэжэ танай хэлэһэн үгэнүүдые бидэ үнэн зүрхэнһөө амаршалнабди. Манай вьетнам аха дүүнэрэй тэмсэлдэ хэды шэнээн саг, хэды шэнээн анхарал оролдолго парти, правительствын ба Советскэ Союзай арадай хандуулжа байдагыень бидэ мэдэнэбди. Советскэ Союзай гадаадын политикын асуудалнуудаар хэһэн мэдүүлгэнүүдэй туйлай ехэ удха шанартай байһаниинь бидэндэ мэдээжэ, энэ хадаа найдамтай бата үгэ гэжэ бидэ мэдэнэбди.

Дүтын Зүүн зүгтэхи ойлгод гэмээр, аюултай байдалаар тааная дай һанаа зобонги байһанда адляар бидэ мүн лэ һанаагаа зобонобди, эзэрхэг түримхэйшүүлэй сэрэгүүдые гаргаха тухай, эзэмдэһэн газар дайдые бултыень һөөргэнь бусааха тухай араб арадуудай үнэн зүб эрилтые бүримүһэн дэмжэнэбди.

Өөһэдынгөө ажалшадта энэ оной майн 1-дэ хэлэһэн үгэнүүдээ эндэ дахин дабтаха дурамнай хүрэнэ: манай арад Советскэ Союзай хэл бэришэгүй шууд сэхэ политикада бүримүһэн найдана. Танай баатарлиг түүхэ, дэлхэйн революционно хүдэлөөндэ танай үзүүлдэг дэмжэлгэ ба хүн түрэлтэнэй аша туһада зорюулагдаһан баатаршалганууд, — эдэ бүгэдэ хадаа иимэ найдабариин эшэ үндэһэниинь мүн болоно. Үшөө үни удаан, орёо шанга ба бэрхэшээлтэй тэмсэл хэхэ хэрэгтэй, тиибэшье арад зон, революциин гол ёһонууд илалта туйлаха байха.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Советскэ Союз дахинаа айлшалха арга боломжо олгоһонойтнай түлөө, совет хүтэлбэрилэгшэд болон совет арадай бидэниие хани халуунаар угтаһанайнь түлөө, намайе мүнөөдэр Ленинэй орденоор шагнажа, үндэр нэрэ хүндэ үзүүлһэнэйтнай түлөө бидэ гүнзэгы сэдьхэлэй баяр баясхалан хүргэхэ байнабди.

Манай хани барисаанай мүнөөнэй байдалаар, мүн бэе бэеэ хүндэлэлсэлгын гуримаар байгуулагдаһан манай аха дүүгэй харилсаануудай революционно партинууд ба революционно арадуудай хоорондо байха ёһотой үнэн сэдьхэлэй харилсаануудай мүнөөнэй байдалаар бидэ гүнзэгы сэдьхэлһээ ханангы байнабди. Энэ хани барисаанай аша туһада, тэрэниие бэхижүүлгын аша туһада бидэ саашадаашье эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллаха байнабди.

Танай, нүхэр Брежнев, элүүр мэндэ ябахын түлөө, бүхы совет хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн эндэ байлсаһан бүхы хүнүүдэй элүүр мэндэ ябахын түлөө, баатарлиг совет арадай түлөө, Советскэ Союзай Коммунис партиин түлөө, Куба СССР хоёрой хоорондохи хэтэ мүнхын хани барисаанай түлөө энэ духаряа дурадхаха хүсэлэнтэйбди!

Нүхэд Л. И. Брежнев, Фидель Кастро Рус гэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдаһан, хани халуун, үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалган нэгэнтэ бэшэ болоһон байна.

Энэ сайлалга аха дүү ёһоной, үнэн сэдьхэлэй оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

Гаванын Пауло гэжэ үйлсэдэ Кубын национальна герой, Испаниин булимтарагшадһаа эхэ ороноо хамгаалхын түлөө эрэлхэгээр тэмсэгшэ Хосе Марти гэгшын музей оршодог юм. Ороной үнэн сэхэ хүбүүн Хосе Марти эхэ ороноо хариин булимтарагшадһаа сүлөөлхэ тэмсэлдэ наһа бараһан байна. Гэбэшье тэрэнэй нэрэ латино-американецуудай национальна сүлөөрэлгын тэмсэлэй һүлдэ болонхой. Мянгаад кубынхид, Гаванын айлшад Хосе Мартиин музейдэ ерэжэ, XIX зуун жэлэй дүлэтэ революционерэй ажабайдал болон ажаябуулгатай танилсадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хосе Мартиин музейн дэргэдэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ҺААЛИШАД, МАЛШАДАЙ

ХАБАЯА ХАРУУЛХА САГ

ХЭЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭ

Һү һаалиин түбэй фермын һаалишад габшагай бэрхэ ажалаараа совхоз соогоо мэдээжэ болоһоор үнинэй. Энэ ажалша коллектив гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые июниин тэнгээр дүүргэбэ. Эндэхи һаалишад энэ һарын дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 180 центнер һайн шанартай һү гүрэндэ тушааха гэжэ шиидэнхэй.

Фермые даагшаар Д. Б. Цыренова хэдэн жэлэй туршада ажаллана. Тус фермэдэ 8 һаалишан ажалладаг юм. Таба һарын дүнгээр эндэхи 5 һаалишан үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа дээшэ һү һаажа абаа. Һаалишад Ханда Данзанова, Хандажап Хандашиева, залуу һаалишан Екатерина Дашиева болон бусад энэ хугасаада үнеэн бүриһөө 1215-1154 килограмм һү һаажа, суг хүдэлдэг нүхэд сооһоо онсо шалгарна. Комсомолой гэшүүн Екатерина Дашиева тухай хөөрэжэ үгэмөөр. Энэ нүхэрнай Дэрэстэйн дунда һургуули амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ удаа түрэл совхоздоо үлэжэ, һаалишанаар ажаллаха тухайгаа мэдүүлһэн юм. Нүхэр Дашиева түрүүшынгээ жэл ажаллажа байгаашье һаа, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана.

Тус фермын һаалишад Билүүтэ гэжэ газарта зуһажа байнхай. Сүүдхын туршада эндэ 10 гарам центнер һүн һаагдана. Зарим бэрхэ һаалишад үнеэн бүриһөө үдэрэй туршада 10 килограмм һү һаана.

Зунай бэлшээриин хаһада түбэй «Октябрьский» совхозой фермын һаалишад үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа доошо бэшэ һү һаажа абаха гэһэн социалис уялга баталан абаба. Гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоо урид дүүргэжэ, алдарта ойн баярые ажалай бэлэгээр угтахын түлөө һаалишад оролдожо байнхай.

В. ЖАРКОЙ.

Зэдын аймаг.

МАРИЯ ДОРЖИЕВНА ПУРБУЕВА УЛААН-ҮДЫН АЙМАГАЙ «КОММУНИЗМ» КОЛХОЗДО ҺААЛИШАНААР АЖАЛЛАДАГ ЮМ. МАРИЯ ДОРЖИЕВНА АЙМАГ СООГОО ТҮРҮҮ ҺААЛИШАН ГЭЖЭ СУУРХАДАГ БОЛОҺООР ҮНИНЭЙ. ТЭРЭ ЖЭЛҺЭЭ ЖЭЛДЭ ҮНДЭР ҺҮ ҺААМ ТУЙЛАДАГ. ЭНЭ ЗУНАЙ ҮЕДЭ ҮНДЭР ҺҮ ҺААМ ТУЙЛАХА ГЭҺЭН МҮРЫСӨӨНДЭ ОРОЛСООД, ЭРХИМЭЭР АЖАЛЛАЖА, АЖАХЫНГАА ҺААЛИШАДАЙ ДУНДА ТҮРҮҮЛЖЭ ЯБАНА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Д. ПУРБУЕВА.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ТҮРҮҮ ҺААЛИШАНДА — АМАРШАЛГЫН ТЕЛЕГРАММА

Һү ехээр һаахын түлөө аймагай һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдаба. Май һара соо үнеэн бүриһөө 325 килорамм һү һааһан «Знамя Ленина» колхозой һаалишан М. И. Голендухина бусадһаа шалгаржа гараба.

Аймагай һаалишадай дунда шалгарһан һаалишанай нэрэ дээрэ партиин райком, аймсоведэй гүйсэдкомой зүгһөө амаршалгын телеграмма эльгээгдээ. Тэрээн соонь иигэжэ бэшэгдэнхэй: «Һү ехээр һаахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ май һара соо илажа гараһаартнай үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалнабди. Саашадаа бүри ехэ амжалта туйлаха байһандатнай этигэнэбди. Туйлаһан амжалтынтнай хүндэлэлдэ аймагай түб һуурин Мухар-Шэбэртэ ажалай алдар солын улаан туг намилзуулагдаба».

Прибайкалиин аймагай «Путь к коммунизму» колхозой малшад, һаалишадай үүсхэл аймагай һүнэй фермэнүүдэй коллективүүдтэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэнэ, халуунаар дэмжэгдэнэ, шэнэ зорилгонууд хараалагдана. Һү ехээр һаахын түлөө тэмсэл аймагай һаалишадай дунда үдэр бүри эршэдэнэ, ажалай түрүүшүүл улам олошорно. Жэшээнь, энэ жэлэй эхинһээ хойшо таба һарын туршада аймаг дотор 91 һаалишан үнеэн бүриһөө 1000-һаа дээшэ килограмм һү һаагаа.

«Знамя Ленина» колхозой һаалишад мүнөө үнеэн бүриһөө үдэртөө 8—9 килограмм һү һаана. Ажахын һаалишад июниин түрүүшын арбан хоногто 576 үнеэдһээ 472 центнер һү һаажа, 420 центнерыень гүрэндэ худалдаа. Үнгэрэгшэ жэлэй июниин түрүүшын декадада орходоо гүрэндэ һү худалдаха 318 центнерээр дээшэлээ.

Зунай элдин һаранууд үнеэн бүриһөө 1200 килограммһаа бага бэшэ һү һаахын түлөө тэмсээ гэһэн уряатайгаар аймагайнгаа бүхы малшад, һаалишадта хандаһан «Коммунизм» колхозой һаалишад, үхэр адуулагшад мүрысөөнэй туг дээрэ үргэжэ ябаһаар. Тус фермынхид энэ жэлэй эхинһээ хойшо үнгэрһэн таба һарын туршада үнеэн бүриһөө 1048 килограмм һү һаагаа.

Б. ЖАМБАЛОВ.

Соёлой хоёр жэлэй добтолго

НЮТАГНАЙ ГОЁ БОЛОХОЛ

…рамхаанай аймагай түб һуу… — Хурамхаан тосхоной ажал… нютагаа болбосон түхэлтэй …хын түлөө Хэжэнгэ тосхо… ажалшадай гаргаһан …лтэй, Сэлэнгын аймагай Ле… нэрэмжэтэ колхозой гэ… …дэй бэшэгтэй һонирхон танил… Ажалшадай депутадуудай со… Соведэй ээлжээтэ сесси …энэ асуудал зүбшэн хэл…һэн юм. Тиин республика …о эхилһэн соёлой хоёр жэлэй …лгодо булта оролсожо, ню… улам гоё болгохо гэжэ шии… байгаабди.

…гэрһэн 1971 оной, мүн энэ …5 һарын турша соо тос…нгоо түхэл шарай хубилга…лаар нилээд ехэ ажал хэг… гэжэ тэмдэглэмээр. Үнгэрһэн …о хоёр байратай 12, дүрбэн …тай 2 гэр, дүрбэлжэн 40 талмайтай дэлгүүр. «Ого… гэжэ клуб баригдаһан. гор…уд дээгүүр 10 томо хүүргэ …даһан байна.

…элэй эхинһээ 3 дахин воск…к үнгэргэжэ, тосхонойнгоо …энүүдые заһаһан, шорой, мо… шулуунһаань сэбэрлэһэн, …0 һөөг модо ба янза бүриин …үүдые айлнуудай болон … зургаануудай газаагуур …гаһан байнабди. Тосхоной… үйлсэ, талмайнуудые ха…горхонуud жэл бүхэндэ ша…ббдэдэг. Тиимэһээ уһанай …иг газарнуудта жэжэхэн …гэнүүдые баридаг болообди. …а олохон айлнууд харша хо…о шэнэлэн заһаа. Үнгэрэгэ…ж воскреснигэй үедэ тосхо…гоо үйлсэнүүдые грейдерээр …алжэ, аятай зохид болгоһон …абди. Энэ хэгдэһэн ажалда …тористнар П. Цыдыпов А. Аю… хоёрой оруулалсаһан хуби… та ехэ. Мүн тиихэдэ бульдозерист Г. Шадрин эдэбхитэй һайнаар энэ ажалда хабаадалсаа һэн. «Сельхозтехникын» Могойтын нэгэдэлэй жолоошод хайр шулуу зөөжэ, харгы заһабарилгада нилээд ехэ туһа хүргэһэн байха юм. Хурамхаанай дунда, интернат һургуулинуудай һурагшадай үнгэргэһэн воскреснигүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһыень тэмдэглэмээр.

Республикын ойн һайндэр болотор Хурамхаан тосхондо үшөө ехэ юумэ хэгдэхээр хараалагдана. Энэ жэлэй хугасаа соо нютагтамнай дүрбэлжэн 1726 метр талмайтай гэр байра, 740 һууритай дунда һургуули, мүн һургуулиин наһа гүйсөөдүй ухибүүдэй эмхи зургаануудай байшангууд, нэгэ магазин, ухибүүдэй наадаха 4 талмай, 30 ухибүүдэй нэгэ доро амарха пионерскэ лагерь, 80 һууритай столово, мүн 36 хүнэй нэгэ доро амарха амаралтын байшан ашаглалгада үгтэхэ, 19 километр харгы үргэдхэгдэжэ, һайжаруулагдаха юм. Гадна 8 мянган һөөг модо һуулгаха зорилготойбди В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ нютагайнгаа гол үйлсын хоёр хажуугаар 450—500 томо мододые тарихаар хараалнабди. Мүн бүхы үйлсэнүүднай зайн галай элшээр гэрэлтүүлэгдэхэ юм. Манай эндэхи телефоной автомат станци хойто жэлэй хахад болотор 500 точконуудтай боложо, тосхоной айлнуудта телефон оруулагдахаар хараалагдана.

Нютагаймнай ажалшад түс тустаа гэр байраяа, харша хорёогоо шэнэлэн заһабарилха, ариг сэбэрые сахиха, сэсэрлиг соогоо һөөг модо, сэсэг һуулгаха гэһэн социалис уялга абанхай. Мүнөө айл бүхэнэй газаагуур хэгдэһэн ажал тусхай дэбтэр дээрэ тэмдэглэжэ, сомоной Соведэй ээлжээтэ сесси дээрэ зүбшэгдэжэ байхаар хэлсэгдээ.

Эндэмнай «Эрхим үйлсын түлөө», «Эрхим һайн гэрэй түлөө» гэһэн социалис мүрысөөн үйлсэнүүдэй, айл бүхэнэй хоорондо үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Жэшээнь, И. И. Соловьев М. В. Булгатов хоёрой гэр байра эгээл эрхимээр сэгнэгдэжэ, «Эрхим һайн гэр» гэһэн нэрэдэ хүртэһэн юм. Үйлсын комитедүүд гансал гэр байрын газаа досоохиие харадаг бэшэ, харин гэр бүлын ямараар ажаһуудагые, ухибүүдээ ямараар хүмүүжүүлжэ байдагые, мүн ажалайнгаа журамые ямараар сахижа ябадагые хараадаа абалсадаг байна. Энэмнай саашадаа нютагаа болбосон түхэлтэй болгохо гэһэн зорилгодомнай нилээд ехэхэн туһа нэмэри болохо гэжэ һанагдана.

Соёлой хоёр жэлэй добтолгые эрхим һайнаар, шанартайгаар үнгэргэхэ гэжэ бодонобди. Тиимэһээ үйлсэ бүхэндэ ажалшадые ударидаха, тэдэнэй ажалые шалгажа байха үйлсын тусхай комитедүүдые эмхидхэнхэйбди. Мүнөө эндэмнай 66 хүнһөө бүридэһэн 11 тиимэ комитет тоологдоно. Мүн тиихэдэ тусхай штаб бии болгогдонхой юм. Үйлсымнай комитедүүдэй гэшүүд даалгагдаһан ажалаа эрхимээр, саг соонь дүүргэдэг, хүн зоной дунда ойлгуулгын хүдэлмэри эдэбхитэй һайнаар ябуулдаг байна. Эдэнэрнай хэд бэ гэбэл, пенсионернүүд Г. Д. Овчинников, Ц. Д. Ринчинов, Е. В. Алексеев гэгшэд болоно.

Манай нютагай ажалшад соёлой хоёр жэлэй добтолгын үедэ хэгдэһэн ба саашадаа хэгдэхэ ажалайнтаа дүн ССР Союзай, манай Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн алдарта һайндэртэ зорюулна. Эдэ зорилгонуудаа нютагаймнай ажалшад бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилэнхэй.

Б. САМБУЕВ,
Хурамхаанай сомоной Соведэй түрүүлэгшэ.

ЕРБЫН БОДОҺОН БАЙШАН

Улаан-Үдын Октябрьска районой 18-дахи квартал һүүлэй үедэ мантан томо барилгануудаараа жэрылдэн харагдадаг, хотымнай ажалшадые баясуулдаг болоо. Барилга-хабсаралгын долоодохи управлениин барилгашад эндэхи барилганuудые хэдэг, бүтээдэг юм.

Зүүн-Сибириин технологическа институдай столовын байшангай барилга дүүрүүтэй байна. Ресторанай түхэлөөр баригдаһан тус столовын ашаглалгада үгтэхэдэ нэгэ доро 270 хүн эдеэ хоол бариха аргатай. Энээнһээ гадна хамһабариин олон таһагууд бии.

Мүнөө штукатурщигууд болон шэрдэгшэд шэнэ столовын дотор талынь хүдэлмэриие хэжэ байнхай. Барилга дээрэ олон жэл ажаллажа ябаһан, дүршэлтэй хүдэлмэришэд эндэ олон. Бригадын гэшүүд коммунис ажалай ударнигууд У. П. Петрова, В. Д. Торгашин, А. А. Савельева гэгшэд үрэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэдэг, урагшаа һанаатай хүдэлмэришэд юм.

Н. ХАЗАГАЕВ.

Елена Григорьева арбаад жэлэй туршада Хяагтын трикотажна фабрикада хүдэлжэ байна. Тэрэ баян дүршэлтэй, түрүү хүдэлмэришэдэй тоодо оролсоһоор үнинэй. Халаан бүриингөө даабарие 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар бүтээн гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бэрхэ оёдолшон Е. Григорьева.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БАГЛАА СЭСЭГҮҮД ОЛОН БАЙҺАЙ

Рыгзен Батуевичай нойрынь хүрэнэгүй, ядахадаа, маршал Жуковай мемуарнуудые уншажа эхилбэ. Валя басаганиинь мүн лэ ном уншана. Эсэгэ басаган хоёрой хоюулан һуугаад, үдэшэ орой болотор ном уншадаг ушар олон болодог.

һүүлэй үедэ Рыгзен Батуевич ажалдаа ходо һамшадаг болонхой. Заримдаа шухала операци хэхэеэ хүдөө гараад ерэдэг. Теэд санитарна авиациин бортхирургын ажалай түгшүүхэншье байханъ элитэ ха даа.

Гэнтэ телефон хангираад, Валя трубка абаба.

— Аба, таниие дуудана,—гээд Валя эсэгэдээ трубкаяа һарбайна. «Нэгэл юумэ болобо ха юм даа, иимэ сагта дежурна дэмы хонходоһон байхагүй» — гэжэ хирург ойндоо һанаад, трубка абаба.

— Мухар-Шэбэрэй аймагай түб больницаһаа хонходоо. Нэгэ хүндэ операци хээгүйдэ аргагүй гэнэ,—гээд дежурна тэбдэн хэлэбэ.

— Хирург мэнэ гэһээр гараханъ гэжэ Мухар-Шэбэртэ дуулгагты, үбшэн хүнөө операцида бэлдэжэ байг,—гээд Р. Б. Будаев дежурнада харюусаба. һүүлээрнь басагандаа:—Валя, юумымни түхеэрэ,—гэбэ.

Түргэн туһаламжын машина шууяаһаар үйлсэдэ гараба. Ганса нэгэн хүнэй газаа ябаханъ машинын гэрэлдэ элеэр харагдана. Нойрсожо байһан город хараа далда орожо, дардам зурагар харгы һунаадхина.

— Спидометрэй стрелкэ 100-һаа доошо харуулнагүй. Тиигэбэшье һаань, «тэрэ хүниие үхэлһөө абаржа шадаха гээшэ гүб? Үрдижэл хүрэһэйбди даа. Тэмсэхэл һэм...» гэһэн бодолнууд Рыгзен Батуевичай толгойһоонь гаранагүй.

Аймагай больницын хирург В. Б. Машков түргэн туһаламжые угтаха зуураа:

— Операцида бэлэмди. Ехээр гэмэлтэһэн хонишон мэнэ һая больницада ороо. Хүндэшэг байна,—гэжэ мэдээсэбэ.

Үбшэнтэниие хаража үзэһэнэй һүүлээр, хонишондонь операци урид хэхэ гэжэ хирург шиидхэбэ.

Операци хэдэг стол дээрэ ноеново лаампа носоно. Хүнэй ами наһанай түлөө тэмсэл хоёр час соо үргэлжэлбэ. Зүрхэндэ хэгдэһэн операцишье дүүрэжэ, аюул үнгэрбэ...,

Р. Б. Будаев республикын түб больницада хүдэлдэг хирург. Ажалай һүүлээр тэрэ тусхай захилаар Мухар-Шэбэртэ ерээ.

Эсэнгишье һаа, хэһэн ажалаараа омогорхонги хирург машина соогоо нойрсоно. Арбан найман жэлэй хугасаа соо врач Будаевай хэһэн операцинуудые тооложошье барахаар бэшэ. Үбшэлһэн хүнэй ами наһа абархын тула самолёдooршье, поездоошье, машинааршье ябаха саг нилээд болоһон. Тиин тэрэ республикын бүхы аймагуудаар ябаһан лэ байха. Амаралта, һайндэршье байг, хамаагүй. Хүнэй ами наһа абарха мэргэжэл Будаев дэмы шалаагүй ха юм.

— Хурамхаанда хэһэн операцияа наһаараашье мартахагүйб,—гээд Рыгзен Батуевич хөөрэдэг. Хоёр хүлөө хүлдэһэн жаахан хүбүүнэй хуби заяанай түлөө тиихэдэ нилээн сэдьхэлээ зобоһон хүм. Мэдээгүйхэн, дэмыржэ хэбтэһэн Яша Агафонов «түргэн абарыт даа» гэһэндэл байгаа һэн. Теэд удаан бодожо байлтагүй, заал һаа операци хэхэ хэрэгтэй болоо һэн. Хүлнүүдынь ехээр хүлдэһэн байгаа. Ябашье Яша Агафоновой ами наһан абарагдаа бэлэй.

***

Рыгзен Батуевич болон тэрээндэл адли хүнүүдэй ажабайдал ургажа ябаа эдиршүүлдэ ёһотой үлгэр жэшээ болодог. Тэрэнэй 8 класс дүүргээд байхада, дайн эхилһэн. Р. Батуевай һайн дураараа дайнда мордохо гэһэн мэдүүлгэ урдамни хэбтэнэ. Он жэлнүүдтэ тэрэниие эльбэжэ, тетрадьһаа таһарһан хуудаһан шарлашанхай үзэгдэнэ. Дайшалхы хэрэг өөрөө шудалһан комсомолец Рыгзен Будаев ороноо хамгаалхаяа дайнда мордоһон намтартай.

Түбһэндэ түрүү, эмхи журам һайнтай байлдаашан Р. Будаевай гэртэхиндэ хүбүүгээ Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлһэнэйнь түлөө командованиин зүгһөө баяр баясхалан ерэһэн юм.

Дайнай дүлэн соо шархатажа, госпитальдо ороод хэбтэхэдээ, Р. Будаев түрүүшынхеэ мэргэжэл тухай бодомжолоо һэн. Арбадахи класс дүүргээд, медицинын институтта орохо, врач-хихург болохо зорилго тэрэ урдаа табиһан байгаа.

Р. Б. Будевай Эрхүүгэй медицинын институт дүүргээд, ажаллажа эхилһээр 18 жэл мэдэгдэнгүй үнгэршэбэ. Врач Будаев тухай мүнөө хүнүүд дулаахана хөөрэлдэн байдаг. Республиканска больницын хирургическа отделениин һанамжа-дурадхалнуудай дэбтэр соо тэрэнэй нэрэдэ хэды олон һайн һайхан үгэнүүд жэлһээ жэлдэ бэшэгдэдэг гээшэб! Бэшэгдэһэн мүр бүхэн врач-хирургын ажал хэрэг, амжалтануудые элирүүлэн харуулна.

— Врач Рыгзен Батуевич Будаевта баяр баясхалангай үгэ хэлэхэ дуратайб. Теэд сэдьхэлэйнгээ баяр дамжуулан хэлэхэ үгэмниишье олдоногүй. Тэрэнэй намда хэһэн туһые наһаараашье мартахагүйб,—гэжэ Пресняков бэшэнэ.

Ажалшадай элүүрые хамгаалгада үнэн сэхээр хүдэлдэг коммунист Р. Б. Будаевта «Буряадай АССР-эй габьяата врач» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдонхой, мүн «Элүүр энхые хамгаалгын эрхимлэгшэ» гэһэн тэмдэгтэ тэрэ хүртэнхэй юм.

Н. ЕФИМОВ.

МАНАЙ ФОТОКОРРЕСПОНДЕНТ Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ БУЛГАҺАН ЗУРАГ ДЭЭРЭ УЛААН-ҮДЫН МЯХА-КОНСЕРВЫН КОМБИНАДАЙ КОНСЕРВЫН ЗАВОДОЙ КОНСЕРВЫН ЦЕХЭЙ ЭРХИМ ХҮДЭЛМЭРИШЭН ЛЮДМИЛА ИОСИФОВНА НАХОТКИНАЕ ХАРАНАТ. ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА ЭНДЭ АЖАЛЛАДАА, ЛЮДМИЛА КОЛЛЕКТИВ СОГОО СУУРХАДАГ БОЛОНХОЙ. БАСАГАН ХАЛААНАЙНГАА ДААБАРИИЕ ХОДОДОО ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭНЭ.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДАЙ ҺОНИН

БУДАПЕШТ. Ирландиин шэжэм техникын недели Венгриин түб хотодо эхилбэ. Венгриин худалдаа наймаанай палата ВНР-эй техническэ ба байгаали шэнжэлхэ эрдэмэй нэгэдэл Ирландиин худалдаа наймаанай управленитэй хамта тэрэниие эмхидхээ. Неделиин турша соо эдеэ хоолой промышленностиин, медицинын, тэжээл үйлэдбэрилгын хүгжэлтэ тухай хэдэн лекцинүүд уншагдаха, Ирландиин прибор бүтээлгын выставкэ нээгдэхэ.

ВАРШАВА. Байгша ондо 16 миллиард литр һүн Польшодо үйлэдбэрилэгдэхэ. Сагаан эдеэн амжалтатайгаар худалдагдана. Энэ жэлэй табан һара соо үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеын дүнгые 20 процентээр үлүүлээ.

Һүнэй тусхай ажахынуудай тоо олошоруулһанай, худалдан абалгын пунктнуудые олошоруулһанай ашаар һү үйлэдбэрилгын саашанхи хүгжэлтые түйлахаар хараалагдана.

БЕЛГРАД. Пула хотын «Борис Кидрич» гэжэ шэлэй заводой коллектив ажалай үшөө нэгэ илалта тэмдэглэбэ: «борал» түхэлэй шэл шудхаха шэнэ электропешэн ба техническэ тусхай шэл шудхаха автоматическа шэнэ лини ашаглалгада үгтөө.

Шэнэ объектнүүдэй ашаар завод продукци үйлэдбэрилгэеэ нэгэ хахад дахин дээшэлүүлхэ аргатай болоо. Оронойнгоо автомобиль бүтээгшэдтэ хоёр миллион автомобилиин шэл завод жэл бүри шудхан гаргаха юм. Электропромышленностиин ба шэмэглэн гоёолтын шэл үйлэдбэрилгэ нилээд үргэдэхэ. Югослави дотор гансал энэ завод шэмэглэн гоёолтын шэл гаргадаг юм.

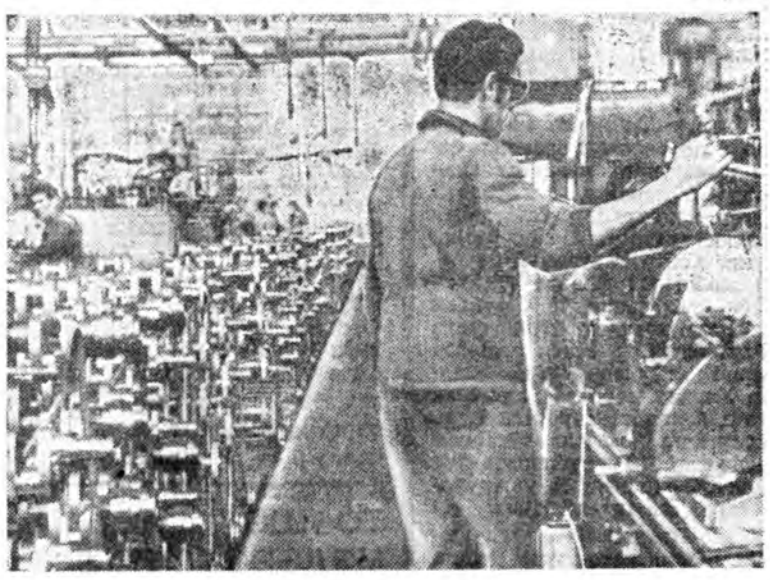
Мүнөө үедэ «Борис Кидрич» гэжэ предприятиин коллектив дүрбэ мянган ондоо зүйл үйлэдбэрилжэ, Европо болон Азиин 24 оронуудта продукцияа худалдана.

БУДАПЕШТ. Венгриин түб хотын завод, фабрикануудта, һуралсалай заведенинүүдтэ «предприяти-һургуули» гэһэн уряа доро шэнэ хүдэлөөн эхилээ.

Чепельскэ комбинадай, индустриальна заводой, «Орион» гэжэ телевизионно заводой болон түб хотын бусад олон предприятинуудай ажалша коллектив городой юрэнхы эрдэмэй дунда һургуулинуудые шефтээ абаа. Зунай амаралтын үедэ тэдэнэр һургуулинуудые заһабарилхада, спортивна талмайнуудые бариха да туһалдаг. Тиихэдэ һургуулиин багшанар, һурагшад заводой уран һайханай бүлгэмэй ажалдс, предприятинуудта коммунис субботник, воскресник үнгэрэгэхэдэнь хабаадалсадаг юм.

—□—

Югославиин городуудай үйлсэнүүдээр капот дээрээ «ТАМ» гэжэ бэшэлгэтэй заахан автобусууд, автофургонууд болон ашаанай хүсэтэ машинануудые хаража болохо. Энэ машинанууд Марибор гэжэ городто бүтээгдэдэг юм. Предприятиин гаргаһан машинануудай ехэнхи хубиинь хилын саана худалдагдадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «ТАМ» заводой цех соо.

ТАСС-ай фотохронико.

—□—

АРХИДАЛГА БА АЛКОГОЛИЗМТАЙ ТЭМСЭХЭ ТУХАЙ ШЭНЭ ХУУЛИ

«Архидалга ба алкоголизмда эсэргүү тэмсэл шангадхаха хэмжээнүүд тухай» РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ һаяхан хэблэлдэ тунхаглагдаба. Архидалга ба алкоголизмтай тэмсэл тушаа урдань байһан хуулида шэнэ ямар хубилалта энэ Указаар оруулагдахаб гэһэн асуудалтайгаар манай газетын уншагшад редакцида хандана. Энэ хубилалтанууд тушаа тодорхойгоор хөөрэжэ үгэхыень республикын прокурор, РСФСР-эй габьяата юрист В. Ц. Цыденжаповта хандаһан байнабди.

…рхидалгатай эсэргүү тэмсэл …гадхаха тухай КПСС-эй ЦК-… СССР-эй Министрнүүдэй Со…й тогтоолнууд дотор нинтын …нүүдэй, ажалшадай архида…й тэмсэл эрид шангадхаха …аа эрилтэ ба дурадхалнууд ан…лда абтадаг байна. Архидалга …а гүрэн түрэдэ, ажалшадай …н элүүртэ, гэр бүлэдэ тон ехэ …дол ушаруулна. Архиин һог…аа боложо, хүнүүд гэмтэ ябаган гаргана.

…улиган ааша гаргадаг хүнүүд… архидалгатай тэмсэл улам …гадхаха тушаа парти ба правительство һүүлэй жэлнүүдтэ хэм…нүүдые хараалаад, бэелүүлжэ …на. Гэхэтэй хамта архиншад …мдаа хуулиин ёһоор гүйсэд хэ…дэнэгүй, зарим нютагуудай …тын эмхинүүд архиншадтай эб…оод байдаг болошоо. Архи…ада эсэргүү тэмсэлэй хэр зэр… ябуулагдажа байһаниие гүн…гөөр шэнжэлһэнэй һүүлээр аб…ан КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй …инистрнүүдэй Соведэй тогтоол…д ба «Архидалга ба алкого…мда эсэргүү тэмсэл шангадха… хэмжээнүүд тухай» РСФСР-эй …ховно Соведэй Президиумэй …2 оной июниин 19-нэй Указ …идалгатай тэмсэл улам саашадань шангадхаха, социалис хуули ёһо хазагайруулагшадай харюусалга дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые хараалһан байна. Эдэ хадаа партийна, совет, ажахын ба административна органуудай, мүн олониитын хүдэлмэри бүри һайжаруулха эрилтэ табиһан гүнзэгы удхатай документнүүд болоно.

«Архидалга ба алкоголизмда эсэргүү тэмсэл шангадхаха хэмжээнүүд тухай» РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1972 оной июниин 19-нэй Указаар урдань байһан Хуулида хэдэн нэмэлтэ оруулагдаһан байна. Тиигэхэ зуураа архи худалдаха гурим хазагайруулдаг тушаалта хүнүүдэй, мүн эрхэтэдэй административна, материальна ба уголовно харюусалгыень улам шангадхаха хэмжээнүүд энэ Указаар хараалагдаба. Саг үргэлжэ архи уугаад, социалис ёһо гурим хазагайруулдаг заримашуулда бүри шанга хэмжээнүүд абтадаг болохо байна.

«Хулиган ааша гаргагшадай харюусалга шангадхаха тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1966 оной июниин 26-най Указай 12-дохи статьягай ёһоор үйлсэдэ гү, али нинтын бусад газарта ябаһан һогтуу хүнүүд 3-һаа 10 түхэриг хүрэтэр яла түлэдэг байһан юм. Сквер, сэсэрлиг гү, али нинтын бусад газарта архи ууһанай түлөө СССР-эй, союзна республикануудай Хууляар урдань ямаршье хэмжээн абтадаггүй байгаа. Үйлсэдэ, газаагуур, стадион дээрэ, сэсэрлиг ба нинтын бусад газарта архидаһан хүнүүд РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1972 оной июниин 19-нэй Указаар административна харюусалгада хабаадуулагдажа, 3—10 түхэригэй яла түлэхэ болоно. Дурсагдаһан газарта архидаад, нэгэ жэл соо хоёрдохиёо баригдаһан хүнүүд 10-һаа 30 түхэриг хүрэтэр яла түлэхэ болобо.

Милициин таһагай начальник гү, али тэрэнэй орлогшо архиншадта яла ашаха эрхэтэй. Архиншын хүдэлдэг газарай захиргаанда гү,али нинтын эмхидэ, мүн һурадаг газартань нинтын гурим хазагайруулһан тухайнь милициин органууд заатагүй мэдээсэхэ уялгатай.

Архидаһан гү, али архи уугаад ажалдаа гараһан хүнүүдэй жэл соо административна гү, али нинтын харюусалгада хабаадуулагдаһан байбалнь, профсоюзай ФЗМК-гай зүбшөөлөөр предприятиин захиргаан тэрэ хүндэ абаха байһан шангынь сүм гү, али заримыень үгэхэгүй. амаралтын байшанда, санаторидо ошохо хүнгэлэлтэтэй путёвко үгэхэгүй, гэр байра абаха ээлжээень хойшолуулха эрхэтэй болобо. Хулиган ябадал гаргаһан хүнүүдтэ урдань иимэ хэмжээн абтадаг байһан юм.

Өөрынгөө мэдэлэй хүнүүдэй ажал дээрээ архи ууханьшье хэмжээ абадаггүй, һогтуу хүнүүдые ажаллахыень болюулдаггүй бригадирнууд, мастернууд, участогай, цехэй ба халаанай начальнигууд, мүн хүтэлбэрилхы бусад хүдэлмэрилэгшэд захиргаанай зүгһөө гү, али хууляар харюусалгада хабаадуулагдаха гэжэ шэнэ Указаар тодорхойлогдобо.

Өөһэдынгөө мэдэлдэ байһан наһа гүйсөөдүй залуушуулые архи уулгажа һогтооһон хүнүүд шэнэ Указай 5-дахи статьягай II пунктын ёһоор нэгэ жэлэй туршада сүлөөгөө хаһуулха, үгы һаа тэрэл болзор соо залан заһаруулгын ажалда хабаадуулагдаха гэхэ гү, али 50 түхэриг хүрэтэр яла түлэхэ болобо. Наһаа гүйсөөдүй ухибүүдтэ архи уулгажа һогтооһон түрэлхид гү, али бусад хүнүүд шэнэ Указаар харюусалгада хабаадуулагдаха ёһотой. Тиимэ хүнүүд хуулиин ёһоор харюусаагүй һаа, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведэй гүйсэдкомой административна комиссиин гү, али наһаа гүйсөөгүйшүүлэй хэрэгэй талаар комиссиин шиидхэбэреэр 30 түхэриг хүрэтэр яла түлэхэ болоно. Наһаа гүйсөөдүй ухибүүдтэ саг үргэлжэ архи уулгажа байһан хүнүүд табан жэлэй болзороор сүлөөгөө хаһуулжа болохо байна.

Ухибүүдтэ саг үргэлжэ архи уулгажа байһанайнь түлөө Нарһата тосхондо ажаһуудаг Егоров гэгшые Яруунын аймагай прокуратура һаяхан арестоваһан байна. Тэрэ һаядаа зэмэеэ шэнэ Хуулиин ёһоор амасаха байха.

16 наһа гүйсөөдүй ухибүүдэй архи уубал гү, али һогтуугаар үйлсэдэ, нинтын газарта ябабалнь, тэдэнэй түрэлхидтэ 3—10 түхэригэй яла тохогдохо гэжэ шэнэ Указай 6-дахи статьягаар тодорхойлогдоно. Архиин заводуудта, архи хадагалдаг складуудта, архи худалдадаг магазинуудта наһаа гүйсөөдүй (18 наһан) хүнүүдые ажалда абажа болохогүй гээд Указ дотор онсолон хэлэгдэнэ. Архи худалдаха тухай тогтоогдоһон гурим хазагайруулһан наймаалагшад шэнэ Хуулиин ёһоор бүри шанга хэһээлтэдэ хабаадуулагдаха болоно. Энэ ёһо гурим жэлэй туршада хоёрдохиёо эбдэһэн наймаалагшад нэгэ жэлэй болзороор заһан заларуулгын ажалда хабаадуулагдаха гү, али 50—100 түхэригэй яла түлэхэ болоно. Тиигэхэдээ 3—5 жэлэй туршада худалдаа наймаанай, нинтын эдеэ хоолой эмхинүүдтэ ажаллаха эрхэеэ хаһагдаха байна.

«Архидалга ба алкоголизмда эсэргүү тэмсэл шангадхаха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1972 оной июниин 15-най тогтоолой ёһоор архи худалдаха хэрэг бүри гуримшуулагдаха болобо. Жэшээлбэл, 30 градусһаа дээшэ хатуу архи үглөөнэй 11 часһаа эртүүр, үдэшын 7 часһаа һүүлдэ худалдажа болохогүй. Тиихэдэ һогтуу, наһаа гүйсөөдүй хүнүүдтэ ямаршье архи хэдышье сагта худалдажа болохогүй гэжэ тэрэ тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Улаан-Үдын Железнодорожно районой 63-дахи магазинай наймаалагша Л. Ф. Ветошникова энэ оной апрелиин 21-дэ үдэшын 8 часай һүүлдэ архи худалдаһанайнгаа түлөө 10 түхэриг яла түлэһэн байгаа. Тэрэ магазинай наймаалагша Ушакова тэрэл үеэр 16 наһа гүйсөөдүй ухибүүндэ улаан архи худалдаһанайнгаа түлөө баһал 10 түхэриг яла түлэһэн юм. Эдэнэр байгша оной туршада архи худалдаха гурим дахин хазагайруулаа һаа, шэнэ Указай 8-дахи статьягай ёһоор жэл соо заһан заларуулгын ажалда хабаадуулагдаха гү, али 100 түхэриг хүрэтэр яла түлэхэ болоно бшуу. Тиихэдээ 3—5 жэлэй туршада худалдаа наймаанай эмхидэ хүдэлхэ эрхэеэ хаһагдаха зэргэтэй.

Архи магазинһаа худалдажа абаад, ехэ сэнтэйгээр ондоо хүндэ наймаалха ябадал энэ Указаар огтолон хоригдобо. Иимэ хонжоо наймаа хэһэн хүнүүд РСФСР-эй Уголовно кодексын 154-дэхи статьятай ёһоор хоёр жэл хүрэтэр сүлөөгөө хаһагдаха зэргэтэй.

Гэртээ нюусаар архи нэрэһэнэй, тэрэ архияа хадагалжа байһанай, ондоо хүнүүдтэ худалдаһанай түлөө харюусалга бүри шанга болобо. Жэшээлбэл, ондоо хүндэ худалдаха зорилгогүйгөөр архи нэрэһэн, мүн нюусаар архи нэрэхэ түхеэрэлгэ хэһэн хүнүүд урдань жэл соо заһан заларуулгын ажалда хабаадуулагдадаг гү, али 30 түхэриг хүрэтэр яла түлэдэг байһан юм. Мүнөө иимэ ябадал гаргаһан хүнүүд Указай 10-дахи статьягай ёһоор хоёр жэлэй болзор соо сүлөөгөө хаһагдаха болоно.

Ондоо хүнүүдтэ худалдажа, хонжоо наймаа хэхэ зорилгоор архи нэрэһэн, тэрэнээ худалдаһан гү, али мүн баһал худалдаха һанаатай архи нэрэхэ түхеэрэлгэ хэһэн, худалдаһан хүнүүд урдань 1—3 жэлэй болзортойгоор сүлөөгөө хаһагдадаг байгаа. Мүнөө иимэ ябадал гаргаһан хүнүүд шэнэ Указай 11-дэхи статьягай ёһоор 5 жэл хүрэтэр сүлөөгөө хаһагдаха болобо гээшэ.

Нюусаар архи нэрэхэеэ һанаһан хүнүүдтэ туһалха һэдэлгэтэйгээр гэр байраяа, түхеэрэлгэ, орооһо таряа, хартаабха, саахаран свекло, транспорт гэхэ мэтые үгэһэн хүнүүд тэрэ ябадалда сэхэ хабаатай гэжэ тоологдоод, хуулиин ёһоор хэһээгдэхэ болоно. Нюусаар нэрэгдэһэн архи худалдажа абаһан хүнүүд 10—15 түхэригэй яла түлэхэ гү, али тэдэнэй хэрэгынь хүдэлдэг газарайнь нинтын организацида, нүхэдэй сүүдтэ, ажалшадай коллективүүдтэ харагдахаар эльгээгдэхэ зэргэтэй. Шэнэ Указай 12-дохи статьягай ёһоор Хуулиин ёһо гурим хазагайруулагшадта яла ашаха асуудалые ажалшадай депутадуудай сельсэнэ, сомоной, поселково Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдхэхэ комитедүүд, райгорсоведүүдэй дэргэдэхи административна комиссинууд шиидхэхэ ёһотой.

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта).

МОСКВА. **Уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ ажал ябуулагша, болгар арадай үнэн сэхэ хүбүүн Георгий Димитровтэ табигдаһан хүшөө. Георгий Димитровэй түрэһөөр 90 жэлэй ойтой дашарамдуулан, энэ хүшөө эндэ нээгдэһэн байна.**

ТАСС-ай фотохронико.

АРХИДАЛГА БА АЛКОГОЛИЗМТАЙ ТЭМСЭХЭ ТУХАЙ ШЭНЭ ХУУЛИ

(Түгэсхэл. Эхининь 3-дахи нюурта).

Манай республикын зарим нютагуудта, жэшээлбэл, Бабушкин хотодо, Выдрино. Бэшүүр тосхонуудта, мүн бусад һуурин газарнуудта нюусаар архи нэрэхэ ябадал үзэгдэһөөр. Бабушкин хотодо ажаһуудаг, нюусаар архи нэрэдэг, тэрэнээ худалдадаг байһан хэдэн хүнэй хэрэг һаяхан мүрдэлгын эмхинүүдтэ дамжуулагдаһан байна. Тэрэ городой Серовой нэрэмжэтэ үйлсын № 10 гэртэ ажаһуудаг Катушев А. Д. гэгшын квартирада 1972 оной июнийн 21-дэ нэгжэлтэ хэхэдэ, архи нэрэхэ түхеэрэлгэ, 25 литр архи, 30 литр брага байгаа. Архи, брагая худалдаха зорилготой байһан. А. Д. Катушев һаяар сүүдэй урда зогсохо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1972 оной июнийн 19-нэй Указай ёһоор һогтуугаар автомашина, трактор, мотоцикл болон бусад транспорт жолоодожо ябаһан хүнүүд бүри шангаар хэһээгдэхэ гэжэ хараалагдана.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1968 оной июнийн 19-нэй Указай үндэһөөр автомашина, городой электротранспорт, трактор болон бусад транспорт һогтуугаар жолоодожо ябаһан хүнүүдэй жолоошоной эрхэ жэл соо хаһагдадаг, һүүлээрнь 3 жэлэй туршада баһал транспорт һогтуугаар жолоодожо ябаад бариг дабал, эрхээ 3 жэлэй болзороор хаһагдадаг байгаа. Шэнэ Указай 13-дахи статьягай ёһоор транспорт һогтуугаар жолоодожо ябатараа түрүүшынхиеэ баригдабал, эрхээ 2 жэлэй болзороор хаһагдаха, үшөө 10—30 түхэритэй яла түлэхэ болоно. Һүүлээрнь 5 жэлэй туршада транспорт баһал һогтуугаар жолоодожо ябабал, 2—5 жэлэй болзороор жолоодохо эрхээ хаһагдаха, үшөө 10—50 түхэригэй яла түлэхэ байна.

Транспорт жолоодохо эрхээ хаһагдаһан аад, автомашина, бусад транспорт һогтуугаар жолоодожо ябаһан хүнүүд нэгэ жэлээр сүлөөгөө хаһагдаха гү, али заһан заларуулгын ажалда 1 жэл соо хабаадуулагдаха гү, али 100 түхэриг хүрэтэр яла түлөөд, машина жолоодохо эрхээ 5 жэлээр хаһагдаха байна. Транспорт жолоодохо ямаршье эрхэгүй аад, ямар нэгэн транспорт һогтуугаар жолоодожо ябабал, 50 түхэриг хүрэтэр яла түлэхэ зэргэтэй. Нэгэ жэлэй туршада иимэ ябадал хоёрдохиёо гаргабал, нэгэ жэлээр сүлөөгөө хаһагдаха гү,али тэрэл болзор соо заһан заларуулгын ажалда хабаадуулагдаха гү, али 100 түхэриг хүрэтэр яла түлэхэ ёһотой болоно.

Саг үргэлжэ архи ехээр ууһа, гэр бүлэеэ материальна хүндэ хүшэр байдалда оруулдаг хүнүүдэй шуналыень бага болгохо. харгалзалга тогтоохо ябадал бүри хизаарлаха хэмжээнүүд Указай 16-дахи статьягаар хараалагдана. Тиимэ хүнүүд харгалзагшын зүбшөөлгүйгөөр өөрынгөө зөөрие мэдэхэ, худалдаха, һэлгэхэ, тэрэшэлэн салин хүлһэеэ, пенсиеэ өөрөө абаха эрхэгүй болоно.

Архида ороһон, һайн дураараа аргалуулгаһаа зайсадаг гү, али аргаламжын һүүлээр архияа үргэлжэлүүлдэг, ажалай журам, олониитын ба социалис ёһо гурим эбдэдэг хүнүүд олониитын ба захиргаанай талаар хэһээхэ хэмжээнэй абтаһанай һүүлээр аргалхын ба заһан заларуулхын тулада аргаламжын-ажалай профилакторинуудта нэгэнһээ хоёр жэл хүрэтэр болзороор эльгээгдэхэ болоно.

Архидалгатай тэмсэхэ зорилгоор гүрэнэй органуудай ба ниитын организацинуудые ажал ябуулгые тааралдуулхын тулада, тэрэшэлэн архидалгые зайсуулан болюулха хэмжээ ябуулгануудые хараалхын ба бэелүүлхын тулада ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай, мүн республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ Указай 18-дахи статьягай ёһоор тусхай комиссинууд байгуулагдаха болоно.

Архидалга ба алкоголизмда эсэргүү тэмсэл шангадхаха хэмжээнүүдые хараалһан парти болон правительствын хараа шутамые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ ябадал социалис Хуули ёһо, ниитын гурим улам саашадань бэхижүүлгэдэ ехэ нүлөөтэй байха болоно.

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудай, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1972 оной июнийн 19-нэй Указай удха шанарые, гол зорилгонуудые арад зондо тайлбарилан ойлгуулхын тула республикын прокуратурын, арадай сүдүүдэй, милициин таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд ехэ хүдэлмэри ябуулха ушартай болоно. Энэ шухала хүдэлмэридэ партийна, совет, комсомолой ба профсоюзуудай органууд хам оролсохо зэргэтэй. Энэмнай саг зуурын бэшэ, харин удаан саг соо тэсэмгэйгээр ябуулагдаха хүдэлмэри гээшэ.

Архидалга ба алкоголизмтай эсэргүү тэмсэл ябуулжа, ажалай журам, социалис Хуулиин ёһо гурим улам саашадань бэхижүүлхын тулада үйлэдбэриин командирнуудай, хүтэлбэрилэгшэдэй үүргэ ба харюусалгые бүри дээшэлүүлхэ болоно. Тиихэдэ ойлгуулламжын, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри коллектив бүхэндэ үндэһөөрнь һайжаруулха шухала.

Тамаралгын хаһа эхилээ

Номин тунгалаг Байгал далайн мүльһэн хушалтала сэлиһэнэй һүүлээр Нижне-Ангарск руу ашаа шэрэһэн «Клара Цеткин» гэжэ лихтёр-теплоход ерэжэ, нютагай ажалшадые баясуулаа һэн. Тус теплоход эдеэ хоол, эд бараа аймагай ажалшадта асарһан юм. Энээнэй удаа пассажирнуудые шэрэдэг «Комсомолец» пароход байгша оной түрүүшын эрьесэ хэжэ, Нижне-Ангарск хүрэжэ ерэһэн байна. Тус пароход таба хоноод лэ, Хойто-Байгалай аймагай түб һуурин ерэжэ байхаар хараалагданхай. Мүн эдэ үдэрнүүдтэ далай дээрэ агнуури хэдэг Нижне-Ангарскын загаһанай заводой «Богатырь», «Украина» гэдэг суднанууд хойноо ашаанай баржануудые шэрээд, Баргажанай адаг тээшэ зорибо.

«Богатырь», «Украина» суднануудай капитанууд В. А. Добрецкий, М. М. Черных гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг экипажнууд юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялга абаһан байна. Эдэнэр үнгэрэгшэ жэлдэ түсэбүүдээ 246—215 процент бэелүүлжэ, тамаралгын хаһа дүүргэһэн юм.

Г. ГАНЮГИН.

УЛААН-УДЫН ХИЛЭЭМЭНЭЙ КОМБИНАДАЙ НЭГЭДЭХИ ПЕКАРНИДА ВЕРА ПЕТРОВНА БЛИНКОВА АЖАЛЛАДАГ ЮМ. КОММУНИС АЖАЛАЙ УДАРНИК НҮХЭР БЛИНКОВА ПРЯНИГУУДЫЕ ХЭДЭГ МАШИНАДА ХҮДЭЛХЭДӨӨ, АЖАЛАЙНГАА ШАНАР ТУХАЙ АНХАРДАГ, ХАЛААНАЙНГАА ДААБАРИИЕ ХОДОДОО ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭДЭГ ЮМ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. П. БЛИНКОВА.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ШАТАР

ШАНГА ТЭМСЭЛ БОЛОБО

ШАТАРААР эхэнэрнүүдэй дунда дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө Ригэдэ болоһон мүрысөөндэ дэлхэйн чемпионка Нона Гаприндашвили Алла Кушниртай наадахадаа, Тбилисиин шатаршан эгээл дээдын нэрэ зэргэдэ дүрбэдэхиеэ хүртэжэ, лаврово веногоор шагнагдаа. Мүрысөөнэй һүүлээр ТАСС-ай корреспондент дэлхэйн элитэ эхэнэр шатаршадтай уулзажа, хэдэн асуудалнуудые тэдээнһээ һураһан байна.

— Спортивна ба творческо түсэбүүдээ дүүргэжэ шадаа гээшэ гүт?

Н. ГАПРИНДАШВИЛИ: Спортын талаһаа хаража үзэхэдэ, программаяа дүүргэжэ, нэрэ солоёо хамгаалааб. Сэхыень хэлэхэдэ, орёо хүшэр тэмсэл хэнтүй, бэлэхэнээр шүүхэ аабзаб гэжэ найдаа һэм. Мүрысөөнэй эхиндэ Алла Кушнир хоёр нааданда шүүгдэхэдөө, саашадаа тэрэ иимэ хэсүү шанга сохилто хэхэ юм гэжэ ой ухаандаашье оруулаагүйб. Наадана хоёрдохи хахадта тэрэ бүри булюу һайнаар тулалдаһан байна.

Нааданай эхилһэнһээ хойшо 5-дахи часта огто хүлеэгдээгүй ушар тохёолдодог байгаа. Энээнэй урда тээ болоһон хоёр уулзалгада Алла Кушнир иимэрхүү байдалда ородог һэн. Табадахи часта эсэжэ, хүлисэшэгүй алдуу эндүү гаргадаг байгаа. Энэ талаар Кушнирай һайнаар бэлдэлгэ хэжэ, бэе махабадаа хатуужуулан бэлдэһэниинь ехээр нүлөөлөө. Шатараар шанга тэмсэл болоһо, шатарта дуратайшуулые һонирхуулһандань тэрэ габьяа ехэтэй.

Творческо талаһаа хаража үзэхэдэ, һайрхаха юумэн намда үгы. Аллатай гурбадахи уулзалгамни айхабтар орёо хүшэр тэмсэлдэ үнгэрөө.

А. КУШНИР: энэ уулзалгада би шүүгдээб. Ёһотойл спортсмен орёо хүшэр тэмсэлдэ шүүгдээшье һаа, сэдьхэлээ ханаха, һанаагаа амарха ёһогүй.

Минии һанахада, дэлхэйн чемпионат хадаа творческо талаар бодомжолхоор бэшэ, харюусалгатай, орёо хурса мүрысөөн болоно. Нааданай түрүүшын хахадта ехэ алдуунуудые гаргаһандаа урмаа хухарнаб. Урда уулзалгануудта орходоо, мүнөө Нона бидэ хоёр ехэ алдуу гаргаабди. Юундэ? Хэлэхэнь бэрхэтэй. Магад, мүрысөөнэй бүхы ябасые, зарим партинуудые нарибшалан хаража үзэхэдөө, энээнэй шалтагаание элирүүлхэ аабзабди гэжэ һананаб.

— «Репертуарайтнай» нэгэ янза байлга юунһээ болоо гээшэб? Грюнфельдын, Сицилианска хамгаалалтанууд гол түлэб наадагдаһан байна.

А. КУШНИР: ондоо вариант гү, али партинуудые наадахаар бэлэн бэшэ байгаабди гэжэ хэлэжэ шадахагүйбди. Нонодо, намда һайшаагдаһан дебют шэлэһэмнай элитэ юм аабдаа.

Н. ГАПРИНДАШВИЛИ: мүрысөөнэй һүүл багта Грюнфельдын хамгаалалта наадахаһаа арсаха ушартай болоо һэм. Юундэб гэхэдэ, гэртээ бэлдэһэн бүхы вариантнуудаа гүйсэд хэрэглэжэ, шэнэ юумэ олохо аргагүй болоһон байгааб.

— Мүрысөөнэй эмхидхэл тухай юу хэлэжэ шадахабта?

Н. ГАПРИНДАШВИЛИ: мүрысөөе һайнаар эмхидхэһэнэйнь түлөө Латвиин шатарай федерацида, Ригын шатарай клубта, республикын спортын бүхы эмхинүүдтэ баяр баясхалан хүргэхэ ёһотойбди гэжэ Алла бидэ хоёр хэлээ һэмди. Ригын офицернүүдэй окружной байшангай «Алтан зал» соо наадан үнгэргэгдэһэн байна.

Мүрысөөндэ бэлэдхэл хэхэдэмни туһалһан секундант-гроссмейстер Айвар Гипслистэ, тэрэнэй туһалагша мастер Анатолий Шмидтдэ гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэнэб.

— Саашанхи түсэбүүдтнай ямар бэ?

А. КУШНИР: сентябрь һарада эхэнэрнүүдэй шатарай олимпиадада Нонотой хамта хабаадалсахаб. Һүүлээрнь... Дэлхэйн чемпионкын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө бэлэдхэл шэнээр эхилхэб. Гурбадахи уулзалгаш һүүлшын гэжэ хүн хэлээгүй бэшэ гү?

Н. ГАПРИНДАШВИЛИ: түбхын түрүүлэн бэеэ һайжаруулха зэргэтэйб. Шатарай олимпиадын болоһоной һүүлээр тэндэ, Югославида, Европын оронуудай чемпионуудай кубок эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилхэ. Европын кубогта түрүүлэн хүртөө һэм. Теэд хойто жэлынь болоһон мүрысөөндэ хабаадахадаа, яаха аргагүй муугаар наадаа бэлэйб. Тиимэһээ мүнөө энээнээ сагааруулха хүсэлэнтэйб.

Үльгэр домогто хэлсэдэгэй ёһоор, эхэнэр хүн шатар зохёоһон. Ригэдэ наадаяа дүүргээд, дэлхэйн чемпион Борис Спасскида эстафетэ дамжуулаад, Рейкьявигта наадаяа амжалтатайгаар түгэсхэхыень хүсэнэбди. (ТАСС).

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО ХИЛЫН СААНАҺАА

ХАНОЙ

ЗЭРЛИГ БҮДҮҮЛИГ ЯБУУЛГАНУУД

ТАСС

ДРВ-гэй уһанай хаалтануудые, түхеэрэлгэнүүдые США-гай авиациин зэрлиг бүдүүлигээр бомбодолгые «Нян зан» газетэ эрид шууд шүүмжэлнэ.

Вьетнам хадаа бороо хурын хододоо ехээр ородог тропическа зонодо оршодог гэжэ газетэ бэшэнэ. Тиимэһээ эндэ үер ходо ходо боложо, ороной зарим нютагуудта нуга тарьялан уһанда абташадаг. Хэрбээ 3 мянган километртэ татагдаһан хаалтануудай үгы болоо һаань, зундаа Хойто Вьетнамай тарьялан, сабшалан уһанда абтажа, тэндэ ажаһуугшадта түйлай ехэ гарза хохидол ушаруулха байгаа бшуу. Эгээл иимэһээ ямаршье хаалтануудые, иланаяа Улаан мүрэнэй адагтахи хаалта болон түхеэрэлгэнүүдые һандаргалга Вьетнамай Демократическа Республикада тоо томшогүй ехэ хохидол ушаруулха, гарза гай татаха байна.

Хойто Вьетнамай үргэн дэлюун газар нютагуудые үертэ абтуулхын тула уһанай хаалтануудые һандаргалга хадаа юунтэйшье жэшэшэгүй сэрэгэй гэмтэ ябуулга болоно гэжэ «Нян зан» газета бэшэнэ.

ХАНОЙ

Ханойе бомбодоно

ТАСС

Һүүлэй үдэрнүүдтэ Вьетнамай Демократическа Республикын ниислэл хотодо американ авиаци хэдэ дахин дободолго хээ. Тиихэ үедэ амгалан тайбан хүнүүд алуулһан, барилганууд ехээр һандаргагдаһан байна.

Июнийн 26—27-до американ авиаци 79-дэхи кварталые, Кимлиен гэжэ районине, Чионг-Динь гэжэ хүдэлмэришэнэй һууринине, медицинскэ хэдэн эмхи зургаануудые, тэрэ тоодо Батьмай больницые, Ханой шадарай Зялам, Тылием, Тханьчи, Донгань гэжэ районуудые бомбодоһон байна.

ДРВ-гэй МИД-эй түлөөлэгшэ июнийн 28-да мэдүүлгэ тунхаглахадаа, США-гай эдэ хархис аашануудые эрид шангаар шүүмжэлээд, ДРВ-гэй бэеэ даанхай, аюулгүй байдалда хоро хүргэһэн бүхы ябуулгануудаа дары болюулха эрилтэ табяа.

БОНН

В. Брандтын мэдүүлгэ

ТАСС

ФРГ-гэй Бундестагай һунгалтые 1972 оной һүүл багта үнгэргэхэ тухай СДПГ-гэй хүтэлбэрилхы органуудай шиидхэбэрине тайлбарилжа, ФРГ-гэй канцлер, СДПГ-гэй түрүүлэгшэ В. Брандт «Форвертс» газетэдэ статья толилуулба. Болохоёо байһан һунгалтын дүнгүүд ехэ удха шанартай гэжэ В. Брандт тэмдэглэнэ. Ямар хүсэнүүдэй ФРГ-гэй засаг түрэдэ һууха байһан тухай асуудал һунгалтын үедэ шиидхэгдэхэ. Консервативна гү, али хархис хүсэнүүдэй буляа һаань, ФРГ-гэй гадаадын политика түгшүүрилые һуларуулха хэрэгтэ һаад тойбо татаха байна.

Европодохи байдалай асуудалнуудта тогтоходоо, социалис интернационалай Венэдэ болоһо байһан XII конгресс тухай В. Брандт дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ. Шиидхэгдээгүй асуудалнуудай үшөө бии байгаашье һаань, мүнөө үедэ Европодохи түгшүүрил һуларуулагдажа байна гэжэ тэрэ сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглээ.

Советскэ Союз ба ПНР-тэй ФРГ-гэй баталһан договор, Баруун Берлинэй асуудалаар дүрбэн гүрэнэй хоорондо хэгдэһэн хэлсээн энэ талаар шухала үүргэ дүүргэнэ гэжэ ФРГ-гэй канцлер онсолон заагһан байна.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ЖЕНЕВЭ. (ТАСС). ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм июнийн 28-да Женевэ ерэбэ.

Һаяын үдэрнүүдтэ доктор Ярринтгай уулзажа хөөрэлдэхэб гэжэ К. Вальдхайм аэродром дээрэ мэдүүлээ. Энээнэй тулада Ярринг Москваһаа эндэ ерэхэ юм. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые, Ярринтын албанай хэрэгые һэргээхэ арга боломжо тухай тэдэнэр зүбшэн хэлсэхэ.

СИМЛЭ. (ТАСС). Инди ба Пакистанай хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдөөнүүд Баруун Индиин Химачал Прадеш штадай гол хото болохо Симлэдэ эхилбэ. Эдэ хөөрэлдөөнүүдтэ Индиин делегацие — премьер-министр Индира Ганди, Пакистанай делегацие — президент З. А. Бхутто толгойлно.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Дахуул засагай президент Тхиеуда «онсо бүрин эрхэ» олгохо тухай хуулие сайгон хархис засагай «сенат» баталан абаа. Сайгон засагай «сенаторнуудай» зариманиинь энэ хуулиин проектые буруушааһан, тэрээндэ дурагүйдэһэн байха юм. ЮПИ агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, «сенадай» 60 гэшүүдэй 27-ниинь тэрэнэй түлөө дуугаа үгөө, харин 32-ынь заседанида огто хабаадалсаагүй.

ВАШИНГТОН

БУУ ЗЭБСЭГ ЕХЭЭР ГАРГАХА АЛХАМ

ТАСС

Буу зэбсэг гаргалгые саашадаа бүри ехэдхэхын тула шэнэ алхам болоһон хуулиин проектые США-гай конгрессэй түлөөлэгшэдэй палата һайшаагаа. 1972—1973 онуудай финансова жэлдэ буу зэбсэг бүтээн гаргалгада, худалдажа абалгада 21,3 миллиард доллар эриһэн Пентагоной гаргуу хархис түсэбые конгрессменүүд баталһан байна. Уһан доогуур ябадаг «Трайдент» гэжэ ракетэ онгосонууд, абяанһаа түргөөр ниидэдэг стратегическэ «В-1» түхэлэй бомбардировщигууд, ракетэһээ хамгаалалта хэхэ «Сейфгард» гэжэ түхеэрэлгэнүүд бүтээн гаргагдаха юм.

Пентагоной сэрэгэй асари ехэ гаргашануудые хороохын тула стратегическэ зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай Москвада баталагдаһан хэлсээнүүдые ашаглахыень түлөөлэгшэдэй палатада олонхи конгрессменүүд урялһан байна. Ракетэһээ хамгаалалта хэхэ түхеэрэлгэнүүдые бүтээлгэдэ һомологдоһон мүнгэ зөөрие 350 миллион доллароор хороохо, үнэтэй буу зэбсэгүүдые, тэрэ тоодо уһан доогуур ябадаг «Трайдент» гэжэ онгосо, «В-1» түхэлэй бомбардировщик бүтээн гаргалгада мүнгэ зөөри һомолхо тухай правительствын эрилтэнүүдтэ арсаха гэһэн заһабари конгрессмен Р. Легит оруулба. Зүгөөр конгресс дээрэ сэрэгэй промышленна бүлэглэлэй үмэглэгшэд энэ заһабариень буруушааһан байха юм.

Энэ хуулиин проект сенадай баталалгада табигдаха. Теэд һүүлэй үедэ зарим комиссинуудта болоһон суглаанууд буу зэбсэг гарталгаяа ехэдхэхэ тухай түсэбүүдые эрид шууд буруушааһан байна. «Хүсэ баримталан», Советскэ Союзтай хэлсээнүүдые хэхые, Пентагоной сэрэгэй программануудые бодото дээрэнь бэелүүлхые обороны министр Лэйрдын сенадай гадаадын хэрэгүүдэй комиссида уряалхадань, буруушаалтын ябуулганууд бүри элеэр харагдаһан байгаа.

НЬЮ-ЙОРК

Коммунистнуудай тодо нарин программа

ТАСС

США-гай Компарти һунгуулиин тодо нарин программа зохёогоо. Индохитадта США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгые дары болюулха, харин оронуудтахи американ сэрэгэй бүхы баазануудые усадхан үгы хэхэ, үндэһэ яһанай илгаа гаргалтые зайсуулха, налог татабариһаа үгытэйшүүлые сүлөөрүүлхэ эрилтэ коммунистнууд табина. США-гай Компартиин Генеральна секретарь Гэс Холл Янгстаунда (Огайо штат) энээн тухай мэдүүлээ.

ЗАЛУУ НАҺАНАЙ ОХИН

Манай аймагай ажалшадай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадай комсомол-залуушуулай цехтэ ажалладаг басагад тухай хүнүүдэй гансал һайн үгэнүүдые хэлсэхыень дууладаг һэм. Тиимэһээ цех ошожо, басагадай ажал хүдэлмэреэр һонирхобоб.

Комбинадай комсомолой организациин секретарь В. Горбенкотэй уулзажа, басагадай цех тухай хөөрэлдөөд, тэдэнэртэй танилсабабди.

Цех соо ороходомнай, ажал түлэг дундаа ябажа байба. Хаража байхада, хэниинь хэншье гэшэгүй, бүлтадаа абьяастайгаар хүдэлнэ.

— Нина Дунаева эндэ хүдэлжэ эхилһээр тиимэшье үни болоогүй юм. Гэбэшье ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсана, мүн һайн мэргэжэлтэ гэжэ мэдэгдэнхэй, — гэжэ нүхэр Горбенко хөөрэбэ.

Урихан шэгтэй басаган урдаһаамни харана.

— Зай, Нина, ажал хэрэгүүдтнай хэр ябанаб?—гэжэ асуубаб.

— Ямаршьегүй даа, һайн,— гэжэ тэрэм харюусаба.

Комсомолка Нина Дунаеватай танилсажа, ажал хүдэлмэри, шэлэһэн мэргэжэл тухайгаа хөөрэхыень дурадхахадам, иигэжэ харюусаа һэн:

— Комбинадта хүдэлжэ эхилһээр удаан болоогүйб. Хубсаһа оёжо үнинэй шададагшье һаа, энэ мэргэжэлээр хүдэлхэб гэжэ, сэхыень хэлэхэдэ, һанадагшьегүй байгааб. Харин мүнөө тиижэ һанахаяа болинхойб,—гээд нэгэтэ болоһон ушар тухайгаа хөөрэбэ.

—...Хүбүүндээ хүүртиг оюулха һанаатай эхэнэр нэгэтэ цехтэмнай ерээ һэн. Бэлэн болоһон захилаа тэрэ абахадаа, һайн шанартайгаар, түргөөр хүүртигыень оёһондом ехэ баяр намда хүргөө һэн. Тиихэдэнь досоомни һайхан сэдьхэлэй баяр түрэжэ, хүн зондо туһатай байхада, ямар зохид гээшэб гэжэ һанаа һэм.

Тэрэ хүүртиг яһала гэмгүйгөөр оёгдоо һэн. Хэрбээ тэрээндэ ута сагаан замаг хээд, гоёхон горьё хэжэрхёо һаа, бүришье зохид моодноошье хүүртиг болоод, хүнэй нюдэндэ ондоохоноор харагдаха байгаа.

Захигшын өөрынь хэлээгүй юумэ хээд яахамнайб гэжэ заримаа хөөрэлдэдэг. Би энээниие зүбшэхэгүй байнаб. Юундэб гэхэдэ, хубсаһа оюулхаяа һанаһан хүн бүхэн моодын журналтай ерэдэггүй бшуу. Тиимэһээ тэрэ манда, мэргэжэлтын туһаламжа ба дурадхалда найдадаг, этигэдэг байна.

Оёгдоһон хубсаһанай тухай маяг, шанар тухай хөөрэлдөөн үйлэдбэриин суглаанууд дээрэ яһалашье болодог. Юрэдөө, намайе дайраа бэшэ хадань гээд, аниргүй һуугша бэлэйб. Харин мүнөө тэрэ эхэнэрэй һүүлээр ажалаа ондоогоор сэгнэдэг болооб.

***

Нина Дунаевагай хүдэлмэрилдэг комсомол-залуушуулай цех байгша оной табан һарын түсэб 127 процент дүүргэжэ, комбинат соогоо түрүүлбэ.

Арад зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангахын түлөө ажал хэжэ ябаһан эдэ басагад хайша хэрэгээр ажалдаа хандажа, амгалан һууя шададаггүй. Тиимэһээ цех соонь ажалай бүтээсэ дээшэлнэ, эсхэгшэд шадабаряа, оёдолшод мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ. Цехэйнгээ амжалтатай ябаха бүри басагадай сэдьхэл баяраар халижа, шэг шарайнь хүхюун болоно.

Ажалай һүүлээр гэртээ бусахадаа, Нина элдэб һонинтой, зугаатай ерэдэг. Басаган ажалдаа жаргал олоо ха юм.

С. ДЖЕДЖУЛА,
ВЛКСМ-эй Баунтын райкомой секретарь.

ПРАВДА·БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Мүрысөөнэй түүхэ-бэшэг» гэһэн ниитэ гаршаг доро материалнууд толилогдобо. «Мүнөөнһөө анхарал хандуулха шухала» — «Правда Бурятии» газетын шалгалтын материал. РСФСР-эй Верховно Соведэй сесси тухай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда. Республикын предприятинуудта продукци бүтээн гаргалгын шанарые саашадань һайжаруулха тухай научно-техническэ конференциин материал. «Улаан-Үдэ хотын пропагандистнарай суглаан» — И. Парфеновой корреспонденци. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Мүнөө үеын хүн тухай зүжэгүүд» — Р. Макальскаягай статья. «Бэлиг шадабаряа бэлэглэхэ байһандаа баяртайбди» — Москвагай артистнуудые хүтэлбэрилэгшэтэй хөөрэлдөөн. Хилын саанахи һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Хаана һурахаяа ошолтойб?

ЭНХИР КРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА

16.50 — үхибүүдтэ зорюулагдаһан мультфильмнүүд. 18.00 — концерт. 18.45 — «Эбтэй эетэй бүлэ соо» гэһэн дамжуулга. 19.00 — «Невероятная правда» гэһэн документальна фильм. 20.10 — хүгжэм.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

20.25 — «Испытание верности» гэһэн уран һайханай фильм. 22.15 — «Танай һанамжа» гэһэн дамжуулга. 23.15 — Аха дүү Знаменскитанай шанда хүртэхын түлөө хүнгэн атлетикээр үнгэргэгдэһэн уласхоорондын мүрысөөн дабтагдаха.

Сагай уларил

Мүнөөдэр Буряад ороной дэбисхэр дээрэ үүлэтэйшэг байха, урда аймагуудаар бага-сага бороо орохо. Зүүн-урдаһаа һулаханаар һалхилха. Температура 28—33, хойто аймагуудаар, Байгал шадар 21—26, Улаан-Үдэ хотодо һуниндөө 10—12, үдэртөө 30—32 градус дулаан байха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН УДЭ, ул. Ленина 35. Телефоны: редактора — 54-54, приемная — 54 93. зам. редактора — 68 08. зам. редактора — 62 62. ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 36-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63 86, пропаганды и агитации — 56 23. промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34 05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57 63, фотолаборатория — 33-61.

Н-00423. Заказ № 1298.